

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal štev. 345. Račun Pošte hraničnice v Ljubljani štev. 15.393.

Ljubljana, 7. februarja 1935

Naročnina za četrto leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Stevilka 5
Leto VII
Posamezna
stevilka po
2 Din

Med prijatelji

Že večkrat smo v »Družinskem tedniku« poudarili, da je v prvi vrsti našim naročnikom v korist in šele potem izdajateljem — če lista ne posojajo dalje. Dovolite, da vam danes na tem mestu tudi jaz povem par besed.

Ko je »Družinski tednik« začel izhajati — tega bo že šest let — je bil namenjen zabavi. Takšen je ostal do današnjega dne. Zato je razumljivo, da so po njem zmerom radi segali ljudje, ki se žele po napornem delu razvedriti in poceni zabavati — da najdejo vsaj pri večernem odpočitku ali pa v nedeljo nekaj razvedrilna in pozabijo vsaj za par uric skribi in težave vsakdanjega življenja.

In prav je tako. Vsak kdor dela, ima tudi pravico do zabave. V tem pogledu smo dosegli svoj cilj. »Družinski tednik« je zaslovel širom Slovenije, a tudi zunanjem meja. Zaslovel je kot tednik, ki prinaša zanimive stvari in zabavno branje, kot časopis, ki človeka po končanem delu osveži in razveseli in prežene vsakdanje brige in življenjske težave.

Verjemate nam, pri izdajanju našega časopisa smo morali prestat marsikatero težkočo. »Družinski tednik« je mlad, ustanovili so ga mladi ljudje in z majhnim denarjem. Ko to povemo, moramo kar koj na ves glas dodati, da je za izdajanje lista še takoj velik denar premajhen. Zakaj izdajati časopis se pravi mnogo delati in imeti mnogo, mnogo denarja za tiskarno, pa za urednike in dopisnike, pa za upravo, za papir, za znamke itd. itd. In razen vsega tega je treba mnogo, mnogo dobrih prijateljev. Le-teh ni prav tako kakor denarja nikoli preveč.

Zej koj iz početka smo našli dosti zvestih prijateljev. Njihovo število je stalno naraščalo. Nekateri med njimi nam od časa do časa pišejo, kaj jim v našem in njihovem listu ugaja in kaj jim ni všeč; še več, pomagajo nam pri težkem delu in priporočajo naš časopis. Zato pa dobivamo dan za dneum nove naročnike in vsak dan nas kdo prosi, naj mu pošljemo številko na ogled. Toda to je še vse pre malo!

Z novim letom smo »Družinski tednik« znatno povečali in ga tudi vsebinsko obogatili: zato so pa tudi naši računi večji, zato moramo tudi več pisati. Saj nič ne rečemo: dokler vidimo, da so naši naročniki zadovoljni, dokler bomo dobivali od njih tako laskava priznanja, kakor jih zadnje dni dobivamo — vse dotlej bomo imeli svoje moralno zadoščenje. Toda potrebno nam je tudi svarno zadoščenje, tem bolj, ker želimo in hočemo iti v tej smeri še dalje — to nam je pa mogoče samo s podporo naših naročnikov in bralcev.

Vsa sestavek, ki ga natisnemo v »Družinskem tedniku«, je po dvakrat izbran in prebran. Mnogo dobrih stvari samo zato ne more v list, ker so druge še boljše. Naše uredništvo se vestno trudi, da vas vsak članek, vsak sestavek zadrži. Zato moramo danes mnogo bolj izbirati, kakor smo še včeraj izbirali, in jutri bomo morali še bolj kakor danes.

Toda zato terjamo priznanje, terjamo ga od naših bralcev in naročnikov. Ne v obliku hvale in slavoslovov — ne, tega ne potrebujemo. Potrebujemo priznanje v obliki novih naročnikov, ki ste nam jih vi, starci naročnikov dolžni priskrbeti, priznanje tudi v tem, da lista ne boste več dalje posojali in nas s tem spravljali ob nove kupce. Zakaj vedit: čim bolj bo število naših bralcev naraslo, toliko več vam bomo lahko dali vsak teden!

Da nam je zadovoljstvo našik

H. Ford in F. Roosevelt ugibata križanke

Za človeka, ki mnogo z glavo dela, ni blagodejnega razvedila od reševanja ugank — Milijonar, ki je pri ugibanju križanke pozabil, da mu grozi polom na borzi — Ford in Roosevelt, dva izmed najmarkantnejših Američanov, sta navdušena križankarja

v. s. Newyork, januarja.

V času, ko sem bil po poklicu še spekulant na newyorški borzi, je bil del mojega vsakdanjega opravila, da sem iskal osebne stike z ameriškimi denarnimi mogočniki. Večina izmed njih so bili milijonarji svetovnega slovesa, drugi spet takšni, da se na prvi pogled ni dalo reči, koliko imajo denarja. Srečal sem tudi takšne, ki bi bili srečni, če bi lahko vsaj en dan s svojim milijonarskim poslom slovo, da bi se gnali za bornih dvajset dolarjev zaslužka.

Nekoliko neverjetno se sliši, a vendar je popolnoma naravno, da se želi vsak človek pokazati še na katerem drugem polju, ki ni v nikaki zvezi z njegovim rednim vsakdanjim opravilom.

Godba, golf, tenis, kriket, umetnost, književnost, drama: vse to so stvari, ki zanimajo ameriške bogataše. Še neverjetnejše pa je sliši, da marsikateri izmed njih prebije po več ur na dan pri ugibanju križanke.

Naj navedem za primer Josephha Pl. Morana, nekdanjega mnogokratnega milijonarja in ladjarja. Pred več leti se je združil z nekaterimi priatelji v konsorcij. Vse je kazalo, da bo stvar dobro šla. Toda usoda je hotela drugače in sreča se je nasmejala njegovem tekmemecem. Jaz sem bil takrat ravnatelj njegovega podjetja in sem nekega popoldne opazil, da nujno potrebujem pol milijona dolarjev, to je dva milijona dolarjev, če hočem obavarovati Moranova podjetje poloma.

Toda Morana nisem mogel od nikoder pritelefonirati. Zato sem naročil taksi in se naglo odpeljal v njegovo privatno pisarno. Tam sem moral ča-

besednjakov in — ugibal križanko. Zaman sem mu dokazoval, kričal, rotil — nič ni pomagalo. Namesto odgovora na moje prigovaranje me je samo vprašal:

»Katero indijsko pristanišče je bilo nekozna izvozna luka za bombaž in ima samo sedem črk?«

Tako je bil zatopljen v ugibanje te križanke, da mu obupnega denarnega položaja še mar ni bilo. Spet sem začel siliti vanj in mu nazorno razlagal, da stojimo pred denarnim polom — prav nič se ni razburil, ali bolje: razburil se je le zato, ker ni mogel ugeniti besed v svoji križanki.

Tudi znani avtomobilski kralj Henry Ford pravi, da vsak dan ugiba križanke in da izgubi z njimi precej časa. V mladih letih se je Ford mnogo ukvarjal z ugibanjem raznih ugank; sicer mu je pa tudi neslo, ker je večkrat dobil nagrade za pravilno rešene rebuse.

Sedanji predsednik Združenih držav, Franklin Roosevelt, se je prejšnje čase večkrat udeležil raznih ugankarskih natečajev in je še danes na glas enega izmed prvih strokovnjakov za križanke, pa tudi za rebuse in druge uganke.

Lahko bi navedel še mnogo primerov, kako je ugankarska vrčica zgrabila ameriške finančnike, politike in druge odličnike. Mogoče je v tem tudi že odgovor na vprašanje: »Kaj počne milijonar o prostem času?«

(Vreme, Beograd.)

kati cele pol ure. Med tem je postalno na borzi vse huje in huje. Kaj naj storim? Kazalo mi ni drugega, kakor da še dalje čakam. Naposled sem vendar pričakal, da me je sluga odpeljal k njemu.

In kaj sem zagledal? V naslanjanju je sedel gospod Joe, mož, ki mu je grozila nevarnost, da izgubi milijone, v roki je imel britansko enciklopedijo, pred seboj pa celo skladovnico

in se zanimal za križanke.

Ali morda poznate katerega Norvežana mednarodnega slovesa?«

»Kajpada!« mi je odgovoril in obraz mu je začarel od ponosa, da ve. »Na primer Sonja Henje... Cudovito, kako se vam zna to dekle drasti. In potem Amundsen... ta pa ta!«

V veliki trgovini, kjer sem kupoval milo za britje, sem se obrnil na prodajalko.

»Kaj vem o Norveški?... Takošno vprašanje! Skoraj ni! Predaleč nam je... in potem... Čakajte, tolle pa le vam, da je bil veliki skladatelj Grieg Norvežan in da je »Peer Gyn«, ki ga igrajo v Parizu skoraj vsako leto, drama velikega norveškega pesnika Ibsena. In kaj še? Aha! Tudi to vem, da se norveška prestolnica imenuje Oslo...«

Alli mi to že popolnoma dovolj za takogeleg zavedega kupca, ki si ne izbere drugega kakor košček navadnega mila za britje?

Odšel sem na pošto, da oddam brzjavko v Oslo.

»Oslo, aha, to je na Švedskem!« mi zmagoslavno zagostoli uradnik za okenje. Popravil sem mu zemljepisno napako in tako se je začel razgovor. Drugi uradnik je jel prisluškovati, pa je še on prišel bliže:

»Kaj, Norvežan ste? Ah, Norveška, kako lepa dežela vam je to! Pred davnim letoma sem bil tam... Kako krasna priroda, kako čist in svež zrak, kakšno bogastvo luči in solneč... In potem norveška dekleta... Same krasotice, vam recem, gospod, same lepotice... Toda, stalno pa tam le ne bi ostal, nak! Veste, če se človek navadi pariškega zraka, je vse zastonj. Samo poslopije vaše glavne pošte v Oslo, to bi pa hotel imeti tu v Parizu, je pa že nekaj drugega kakor tole tu, je končil in se mi nasmejnil v slovo ter odšel nazaj v svoj kot.

V podzemeljski železnici srečan mladega gospoda. Iz žepa mu je gledal norveški časopis.

»Kaj govorite norveščino, gospod?« ga vprašam.

»Ne, samo učim se je, zato skušam čitati norveške časnike,« mi odgovori francoski.

Pametna reč in potrebnja. Zakaj znanje o Norveški je res precej šibko v tej lepi deželi. Za primer:

»G. Arsène Henry, novi francoski poslanik v Oslu, je izročil v frendensborškem gradu svoja akredicija pisma Nj. Vel. d. a. n. s. k. e. m. u. k. r. al, tako smo še pred kratkim brali v velikih francoskih listih.

In nekaj dni nato so vsi pariški listi z redko soglasnostjo priobčili brzojavko, da je Nj. Vel. Švedski kralj izročil v Oslu Nobelovo nagrado odlikovanjem...

Francoski slaščičar — samozvan cesar saharski

Kupil si je ladjo, najel peščico mornarjev in se na samotnem afriškem obrežju oklical z cesarja — Tudi odlikovanja je delil — Tragikomicen končne vesele istorije

Mundus vult decipi — ergo decipiatur! (Svet želi, da ga varajo — pa ga varajmo!) je že leta 1494 rekel avstrijski zgodovinar Sebastian Brant. Ne svet ne ljudje se od takrat — in tega je 440 let! — niso izpremenili. Ljudje so menda že kar rojeni za to, da postanejo žrtve pustolovcev in sicer, ki znajo imenitno izrabljati človeško luhovornost.

Nam vsem je bolj ali manj znana zgodboda čevljarija Wilhelma Voigta iz Kopenic na Nemškem, ki je kot lažlostnik izvršil celo vrsto sefarij. Njegove pustolovčine segajo v leto 1906; od takrat smo jih že dostikrat imeli priliko brati in gledati v knjigah in v filmu.

Köpenickijadič podobna je povest francoskega slaščičarja Jacquesa Lebodyja, ki se je njega dni proglašil za saharskega cesarja in samemu sebi vzel zveneti naslov Jakob I. V vsebini zmedil, ki je takrat vladala v evropski diplomaciji zastran Maroka, je hotel urediti to vprašanje na svoj način in v svojo korist.

Spomladi leta 1903 si je Lebody našel v Funchalu na otoku Madeiri (tam je umrl zadnji avstrijski cesar Karel) Ladjo in z njo 27 mornarjev. Ko se je ladja bližala afriškemu obrežju, je Lebody prebral »Dnevno zapoved«, ki jo je napisal saharski cesar Jakob I., to je on sam. V tej zapovedi je ukazal mornarjem, da ga morajo v bodoče klicati »vaše veličanstvo«.

Obenem so na ladji razobesili zastavo novega cesarstva. Ko se je barka ustavila na samotnem obrežju, da le od slehne naselbine, se je Lebody izkral in položil temeljni kamn s svoji bodoči prestolnici; krstil jo je na ime Troje.

Mornarji so se izkrali in postavili štore, pred njimi je pa stalo pet mož na strazi »prestolnici saharskega cesarstva«. Posadka te »prestolnici« je imela počakati, da se Lebody vrne s Francoskega; odpeljal se je namreč nazaj domov, da pripelje s seboj večjo vojsko.

V Parizu si je Lebody kupil veliko poslopije in ga proglašil za »poslaništvo saharskega cesarstva«. Obenem je razposlal okrožnike vsem vladam in jim sporočil, da je ustanovil v Afriki svoje cesarstvo.

Zadeva je začela postajati francoskemu zunanjemu ministrstvu zelo neprjetna. Ceprav je bil Lebody dokaj bogat mož, si je vso to komedijo z ustanavljanjem saharskega cesarstva očitno izmisliš samoto zato, da bi imel od nje gmotno korist. In res se mu je v kaj kratkem času posrečilo, da je presleplil in spravil na svojo stran mnogo luhovornih ljudi; dajal jim je za drag denar »koncesije« v svoji državi...

V tistem času je vse evropske velesile skominalo po afriških kolonijah. Zato ni čudo, da so bile nekatere prepričane, da podpira akcijo Jakoba Prvega francoske vlade sama. Toda le-ta je zelo odločno nastopila proti Lebodyju. Obtožila ga je, da je nabiral vojake na Francoskem; to je pa seveda prepovedano.

Lebody je pravočasno zavohal, kaj se mu pripravlja, in jo je popihal v Ameriko. Tamkaj se je pritožil zoper francosko vlado — kaj mislite pri kom? Pri habske razsodišču! To so dide na kajpada zahtev samozvanega saharskega cesarja ni priznalo. Toda moli se tisti, kdor misli, da je Lebody vrgel puško v koruzo. Narobe, obprl je celo svoje drugo »poslaništvo«, in sicer v Londonu. Tamkaj je delil rede na levo in desno. Njegov red se je imenoval zlati križ saharskega cesarja...

Saharski cesar se je pozneje v Ameriki zabiljubil v neko vdovo in se z njo tudi oženil. Svoje življenje je pa končal na tragičen način. Leta 1919 ga je neznan morilec ubil. Vdova se je po njegovi smrti zelo »necesarško« obnasala: poročila se je namreč z detektivom, ki je zasledoval Lebodyjeve morilce — torej vse prej kakor stanu primerno...

(Dk)

Iz šole

»Cene, povej mi kakšno prozorno stvar!«

»Ključavniška luknja, gospod misterij!«

Haka

Klobuk dol pred takimi junaki!

Mož, ki se ni strašil okužbe s sifilido — Herojski Američan — Češki zdravnik, ki je dal življenje za preneganje jetike

(Ay) Iz Oslo poročajo, da je profesor Klaus Hansen na lastnem telesu preizkusil tako imenovano težko vodo, da dožene, kako učinkuje na človeški organizem, dobro ali slabo. Profesor je popil 10 gramov težke vode; posledie ni štupil nikakih. Junastvo je pa ravno v tej negetovosti; zakaj profesor Hansen je prvi, ki je na lastnem telesu preizkusil nedavno odkrito skrivnostno tvarino, imenovano težko vodo — ko še živa duša ni vedela, ali je za človeški organizemstrup ali blagoslov.

Na področju eksperimentalnega prirodoščevja ga pač ni preiskovalnega načina, ki bi terjal več vztrajnosti, večje premagovanje samega sebe, več junastva in idealnega stremljenja kar kar znanstveni poskus na lastnem telesu. Zgodovina takšnih poskusov obdelava eno izmed najbolj napetih dejanj v veliki drami človeštva o znanstvenem raziskovanju. Ni je dežele, ni je dobe, ki ne bi poznala takšnih poskusov, ki ne bi imela junakov na tem polju.

Med najstrasnejše nalezljive bolezni spada sifilis. V dobi ko si učenjaki še niso bili na čistem, ali je ta bolezen v tako imenovanem sekundarnem stadiju nalezljiva, se nekateri zdravniki niso strašili in so se iz lastnega nagiba okužili z njo. Ko je leta 1861 nemški zdravnik dr. Lindemann napisal tak poskus, je napravil toliko senzacijo, da je pariška medicinska akademija izvolila posebno komisijo, da bo opazovala potek bolezni. Dr. Lindemann si je dva meseca vsakih pet dni večpljal bacil mehkega čančarja na laket, nato pa še bacil sifilide. Zdraviti se tako dolgo ni hotel, dokler se niso pokazali cisto nedvoumni simptomi okužbe in dokler ni — tako se je bralo v poročilu akademije — njegova bolezen začela postajati nevarna.

Slov za moderen junaški ep pa daje življenje in snrt ameriškega zdravnika Jesseja W. Lazearja. Po ameriško-španski vojni je nastala leta 1896 v Havani huda epidemija rumene mrzlice. Ameriška vlada je določila posebno komisijo, ki naj bi dosegala, kaj prav za prav prenaša rumeno mrzlico. Oblasti so bile namreč

Nova pot za dognanje očetovstva

Nič več ne bodo odločilne samo preiskave krvi in biološke primerjave: tudi statistika pride po novem do veljave:

(Wy) Dunaj, januarja.

Razsodba, ki jo je te dni izreklo neko dunajsko sodišče v pravdi za očetovstvo, je prvič v Avstriji upoštevala poleg kryne in dedno-biološke preiskave še tretji znanstveni činitelj, to je statistiko o porodih. Posebno zanimivo je pri tem, da se sodišče ni toliko oziralo na dedno-biološko izvedensko poročilo ne na krvno preiskavo, kakor na verjetnostni račun, se stavljeno na podlagi statističnih podatkov.

Nekega občinskega nameščenca je poklicno varušto tožilo zaradi očetovstva in plačevanja vzdrževalnine. Toženec je priznal, da je imel enkratno razmerje z otrokom materjo, in sicer 233 dni pred otrokovim rojstvom, tajil je pa, da bi bil njegov oče, in to takole utemeljeval: Porod po 233 dneh pomeni osemnovečnik, malih Hugon K. je pa prišel na svet kot popolnoma razvit otrok; zatočer mora biti devetmesečnik, to se pravi, otrok drugega očeta.

Sodišče je odredilo krvno preiskavo in dedno-biološko primerjavo otroka in oboženca. Medicinski izvedenec profesor dr. Weninger je ugotovil skladnost krvnih skupin, prav tako je tudi dedno-biološka preiskava ugotovila več znakov, ki se govorili za verjetnost toženčevega očetovstva.

Toda na predlog toženčevega zago-

vornika je sodišče zaslilo še drugačna izvedenca, profesorja dr. Kahra. Le-ta je v svoji izjavi poudaril: Verjetnost, da bi osemnovečnik prišel kot popolnoma razvit na svet, je zelo majhna, namreč kakor 1 : 3,000,000. To se pravi: od treh milijonov osemnovečnikov pride povprečno samo eden popolnoma razvit na svet.

Profesor dr. Kahr je pri tej prilikri navedel zanimive podatke o izviru tega najnovejšega znanstvenega spoznaja. Neka svedska zdravnica je namreč med svetovno vojno zbrala o tej stvari silno izčrpno statistično građivo. Razmere med vojno so bile za to na mogoč ugodne; takrat so namreč vojaki dobili le kratke dopustne, in zato se je dalo razdobje med opolditvijo in porodom dognati z dosti večje gotovostjo kakor v normalnih razmerah.

Na podlagi izjave profesorja dr. Kahra je sodišče tožbo za priznanje očetovstva zavrnilo. Sodnik je v temeljiti razsodbe poudaril, da nobena priča nima v svoji izpovedbi toliko dokazilnosti kakor takle verjetnostni račun. Med tem ko dopuščata krvna in dedno-biološka preiskava samo verjetnost očetovstva, se da namreč na podlagi tega statističnega računa še z dosti večje gotovostjo reči: Nemogoče, da bi bil oboženec oče tega otroka.

Homer — francoski pisatelj

Zabavni prizori pred dunajskim sodiščem — Ze v I. razredu bral Cezaria

(Wy) Dunaj, januarja.

Ondan se je vršila pred dunajskim sodiščem razprava proti nekemu 38-letnemu Rotmillerju zaradi sleparij in poneverjev. Pri razpravi je prišlo do zelo zabavnih prizorov, ko je oboženec pripovedoval o svojih šolah.

»Maturiral sem v vojni,« je povedal Rotmiller na predsednikovo vprašanje, »zato sem šel pa kot poročnik pri 44. pehotnem polku na fronto.«

Predsednik (nejeverno): »Kaj znate mar latinski?«

Obtoženec: »Niti besede.«

Predsednik: »Kako ste pa potem mogli napraviti maturo na gimnaziji?«

Obtoženec skomigne v zadregi z rameni.

Predsednik: »Koliko razredov pa sploh imate?«

»Mislim, da šest.«

Tedaj je pa posegel vmes še državni pravnik: »Kako morete sploh imeti maturo? Rodili ste se

leta 1897, torej ste bili leta 1917 starci dvajset let in ste šli na normalen narbor, ne pa kot prostovoljec. To torej ne drži. Povejte rajši, v katerem razredu ste brali Cezaria?«

Obtoženec: »V prvem razredu.«

Spošten smeti je sprejel ta odgovor.

»Kakšen pisatelj je pa Ksenofont?« je potem vprašal predsednik.

»Grški,« je zadel obtoženec.

»Pa Livij?«

»Tudi grški,« je na slepo srečo odgovoril obtoženec. Spet smeti v avditoriju.

Predsednik: »Zdaj vemo pa že dovolj o vas. Kakšen pisatelj je bil pa Homer?«

»Francoski.«

V dvorani je vse pokalo od smeha. Predsednik je bilo kajpada zadostil in skušnje ni več nadaljeval. Obtoženec je dobil osem mesecev; maturaru mu ni prav nič pomagala...«

Čarovnikove pustolovščine

Iz potajočega cirkusa na žeparske univerze, od onod pa naokrog po svetu — Žalostna življenjska povest nadarjenega moža

š. k. Na Dunaju, januarja.

Dunajska policija je prijela zartista Walterja Seeltla, poklicnega čaravnika, ker se je spozabil nad tujo lastnino.

Ta čudni tič je pobegnil z doma, ko mu je bilo štirinajst let. Hotel je na vsak način postati artist, zato se je pridružil nekemu potajočemu cirkusu v Berlinu in odšel na Šlesko. Tam je cirkus nepričakovano vrag vzel in mali Walter je ostal na cesti brez belca in s praznim želodcem. Sprva se je hotel vrnil domov, pa ga je bilo sram žalostnega konca lepe karriere. Dejal si je: nekaj sem se vendar naučil v cirkusu, se več sem videl, zatorej le pogum! Bo že šlo! Podil se je iz kraja v kraj, iz krme v krmo in priejed na lastno pest kmečkim piceem zabavne predstave. Fantič je bil hister in sajiv. Ljudje so ga radi imeli in smo dajali jesti in denarja.

Tedaj se mu je nekega večera zazdelo, da se mu je nasmejalo sreča. V neki kmečki gostilni je bil med občudovalci njegovih umetnih neki »fini gospod«. Ta je dečka poklical k mizi in ga pričeval vabiti s seboj v Budimpešto, češ da ga bo dal tam »strokovno« izobraziti v artističnih čaravnijah. Walter si je dejal, da itak ničesar nimina in da manj kot toliko tudi ne bo imel, če gre v Budimpešto. Segel je neznane v roko.

Prišedši na cilj, se je mali Walter temeljito začudil, kajti značel se je na visoki šoli žeparskega umetnosti za dolgorstne posle. Bil je pa tako presneto neroden, da so ga prijeli. Walter je sprelno odnesel pete in se izgubil v nekem temno stransko ulico. Premislil je vso stvar in se odločil, da po tej poti ne pojde do cilja. Odpravil se je proti domu.

Taval je po cestah in poteh in zavil v sleherno gostilno ob poti. V žepu je nosil sveženj kvarl, kazal ljudem čaravnice in še maršikaj zabavnega. Na dolgem popotovanju iz Madžarske do Berlina se je v čaravnijah tako spopolnil, da je pričel v takratni Viljemovi prestolnici čaravnici obrit na debelo. Nastopal je z uspehom po varietejih in barih, postal znan in se odpravil na turnejo po svetu.

V Londonu ga je obiskal neki čudak in mu dejal: »Gospod Seeltl, videl sem vas snoči na odrnu. Moram vas polhvaliti. Sicer mi je čaravnija s kvartami španske vas, zato me je pa toliko bolj navdušilo, ko sem gledal, kako ste strokovnjači okrádli gospoda, ki je prisiljena zaradi kontrole na oder. Nečesa pa gotovo ne znate. Ure, pritrjene v žepu z varnostno sponko zoper latvino — takšne ure pa prav gotovo ne znate sumiti.«

Cudaški možakar je tedaj Seeltlu prav nazorno pokazal, kako se da opraviti ta stvar. Dejal mu je, da se s to »umetnostjo« peča že celih trideset let.

Zanimivo je, da je gnala usoda tega v srcu poštenega moža zmerom v naročje sleparskim in izprijenim ljudem. Kizmet zanj! In ta kizmet ga je zdaj na staru leta pokopal. Na Dunaj je prišel lani ves obubožan; nihče ga ni maral na odrnu; dobrí stari časi, ko so preproste umetnije še kaj veljale, so minili. Bil je prisiljen stopiti na pot, ki se je je vse življenje ogibal. Nekoga je hotel opehariti, pa so ga prijeli.

Obtoženec je vse pokalo od smeha. Predsednik je bilo kajpada zadostil in skušnje ni več nadaljeval. Obtoženec je dobil osem mesecev; maturaru mu ni prav nič pomagala...«

če se ženske postavijo hudodekem po robu...

Dve ženski ugnali dva tatova — Krmarjeva hči aretrira razbojnike 70letna starka ugnala roparskega vlonilca

(Wy) Dunaj, januarja

Zenske so dosti pogoste živilne zločinov, saj gre povprečnemu hudočelcu za to, da doseže svoj namen ob kar najmanjšem odporu. Toda ta razčin zmerom ne drži; evo dokazov!

Pred kratkim sta dva tatova kupovati nogavice. Prvi je skušal z večnim izbiranjem odvrtni prodajalnik pozornost — na vsak način je hotel dobiti za svojo ženo neko posebno vrsto višnjevih nogavic — med tem pa drugi vtipotapl zavoj blaga pod plasko.

Toda slučajna navzočna lastnica trgovine ga je opazovala pri početju. Odločno je zgrabilo tatu za ovratnik in ga prisilila, da ji je vrnili ukradeno blago. Ko je potem dienih par hotel zbereši, jima je pa še vrata zastavila.

Toda lopova sta zdaj postala nasilna. A naletela sta na pravo! Prvega je lastnika čvrsto dregnila, da se je kar opotekel; ni čudo, saj sta nežni ročici spadali k telesu, težkemu 130 kil. A tudi prodajalka ni držala križen rok; obdelovala je njegovega pajdaša s svežnjem ključev. In naposled tudi najnogovnejše žensko orožje — glas — ni počivalo. To je spravilo na noge hišno oskrbničo; tudi ona je z vsemi močnimi pomagala pri obdelovanju nosrečnih umovitev.

Tako sta bila uboga dolgorstnica napolnila še vesela, ko sta se sicer brez višnjevih nogavic, zato pa z vsej njevimi marogami rešila stražniku v roke.

Pred dolgimi leti je v dunajski okolici strašil roparski morilec Hans Aufschring. Ker je njegovo početje zelo škodovalo tujskemu prometu, se je lepe dne odločila hči nekega gostilničarja, da mu napravi konec; njen oče je imel namreč svojo kremo ravno v roparjevem »raju«.

V ta namen se je poslužila zvijače. Nekega večera se je ustavil pred veliko gostilno na cesti, ki drži na Dunaju, otvorjen voz. Gostilna se je takrat imenovala in se že danes imenuje Hudičev mljin ob Dunajski gori; bila je tako rekoč osišče vseh podvirov roparja Aufschringa. Iz voza je stopila lepo oblečena mlada dama.

Aufschring je še tisti večer izvedel,

da je prišel odličen gost, in je napravil lepi tukši vlijedosten obisk.

Nezuanka ni bila videti prav nje začenjena nad njegovim prihodom, se manj pa prestrašena; malomarni si je pripravljala lase za ponoči, roparju je pa z roko pomignila, naj izvoli sedi.

Prezgodaj je vse zavila zvijače, da je nekaj dneva izbruhnila v greblju v roki do jutra na straži.

Z nekaj dni nato so vlonilca prijeli. Razprava proti njemu se je vršila pri sodišču v Kremlu. Ko je mladi in zenski zagrožil, da mu morata odstraniti življenje, je počasno imenoval: »Po vseh notah sta me načestili!« je stresel dvorano takšen vihar smeha, da obtoženec skoraj ni prišel več do besede. Najbolj so se ustavila z grebljo v roki do jutra na straži.

Z nekaj dnevi nato so vlonilca prijeli. Razprava proti njemu se je vršila pri sodišču v Kremlu. Ko je mladi in zenski zagrožil, da mu morata odstraniti življenje, je počasno imenoval: »Po vseh notah sta me načestili!« je stresel dvorano takšen vihar smeha, da obtoženec skoraj ni prišel več do besede. Najbolj so se ustavila z grebljo v roki do jutra na straži.

Schneider je med tem postal že nestrepen. Ko le nikogar ni bilo, da bi vrnil odprl, je skočil skozi okno v sobo. Toda sprejema, kakor ga je takrat doživel, pač ni pričakoval. Greblja ga je namreč tako temeljito opalila po glavi, da mu ni kazalo drugega, kakor da jadrno skoči skozi okno na plano. Ko se je nekoliko opomogel od prvega strahu, ga je pa obšel sram in je še enkrat skočil skozi okno. A tudi v drugo jo je moral s krvavo glavo odkriti. V tretje pa rajši ni več poskušal. Babica je poslala svojo snaho spati, sama je pa ostala z grebljo v roki do jutra na straži.

Z nekaj dnevi nato so vlonilca prijeli. Razprava proti njemu se je vršila pri sodišču v Kremlu. Ko je mladi in zenski zagrožil, da mu morata odstraniti življenje, je počasno imenoval: »Po vseh notah sta me načestili!« je stresel dvorano takšen vihar smeha, da obtoženec skoraj ni prišel več do besede. Najbolj so se ustavila z grebljo v roki do jutra na straži.

Schneider je med tem postal že nestrepen. Ko le nikogar ni bilo, da bi vrnil odprl, je skočil skozi okno v sobo. Toda sprejema, kakor ga je takrat doživel, pač ni pričakoval. Greblja ga je namreč tako temeljito opalila po glavi, da mu ni kazalo drugega, kakor da jadrno skoči skozi okno na plano. Ko se je nekoliko opomogel od prvega strahu, ga je pa obšel sram in je še enkrat sk

Kaj beremo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Jožefina Baker zmaga- la nad ministrom

(Wy) Bruselj, januarja

Znana revijska plesalka, mulatka Jožefina Bakerjeva je pred kratkim nastopila v Bruslju. Priredila je veliko revijo, zraven pa igrala še komedijo, plesala v baletu in kot solistka.

Nekaj dni nato je belgijski finančni urad poslal Jožefini prijazen listek. Na njem se je bralo, da je dolžna toliko in toliko za davke, veselične in druge — vse na račun one varietejske predstave.

Jožefina se pa ni dala ugnati. Vložila je priziv in na svoji temperamentni način dokazovala, da ni navadna varietejska umetnica, temveč resna igralka, ki se je v okviru te revije razkazovala ne samo kot plesalka, temveč tudi kot igralka.

Prva instanca je Bakerjevo odsodila na plačilo davkov. Umetnica se je pa pritožila, in res ji je prizivno sodišče dalo prav. Tako so ji moralni plačani davek te dni povrniti.

Zdaj je belgijsko finančno ministrstvo sklenilo, da v bodoči ne bo več obdavčevalo varietejskih predstav. Ba-kercia jih je izmodrila...

81 letna se moži s 24 letnim

(Wz) Budimpešta, januarja

Na matrični urad v Kiskunhalaszku je te dni prišla 81letna Veronika Ruskza in povedala, da se moži s 24letnim kmetskim fantom Lazarjem Nagyjem.

Ali se bosta res poročila ali ne, je težko povedati. Drži le to, da je starška že napisala oporoko in svoje lepo posestvo zapisala bodočemu ženini.

Navidezni zakon, ki ne gre več narazen

(Wz) Dunaj, januarja

Neka 28letna gospodična, imenujmo jo Luiza, je hotela na vsak način priti do lepe dedičine, ki ji jo je obljudil oče, če se poroči. In gospodična Luiza se je spomnila neke novele, ki obravnavata navidezni zakon, in sklenila, da bo tudi ona tako storila.

In res je poslala v časopis ženitni oglas. Že čez nekaj dni je imela v rokah več ko sto odgovorov. Odločila se je za nekega uradnika, imenujmo ga Ludovika. In mlada človeka sta se čisto poslovno dogovorila: Ludovik jo bo vzel in bo dobil za to 450 šilingov, ona pa svojo lepo dedičino — takoj nato se bosta pa ločila.

Ludovik je bil navdušen. Tako sta se lepo poročila, a že drugi dan nista bila drug za drugega nič več na izplegled. Dejansko sta bila že ločena, šlo je le še za to, da se še sodno razporočita. A glej, zdaj so pa nastale nepremostljive zaprte.

Ludovik in Luiza sta namreč v svoji tožbi za ločitev zakona navedla, da sta drug drugemu neznansko zoprna. Toda sodišče se ni postavilo na to stališče. Sodnik je namreč dejal, da ni zakonske možnosti za ločitev tega zakona, če da sta ga sklenila s premislikom in samo na videz. Zato mora tožbo zavrniti. Noben od njiju se ne more sklicevati na to, da bi mu bil drugi zakonec zoprin in da zaradi tega ne more z njim živeti — ko pa sploh nista imela namena drug z drugim živeti!

Zdaj je to razsodbo potrdilo še višje sodišče. V utemeljitvi pravi, da pač ne more biti govora o tem, da bi bila mogla v zakonu postati drug drugemu zoprna, ko pa med obema nikoli ni bilo ljubezni.

Tako bosta mlada »poslovna« zakonca hočeš noč ostala priklenjena drug na drugega. Lepa mlada žena ne bo smela sanjati o tem, da bi kdaj vzela za moža tistega, ki se bi morda vanj zanjubila — Ludovik je pa onih 450 šilingov že zdavnaj pognal do poslednjega groša in zdaj greku žaluje za izgubljeno zlato prostost.

Slov za roman — se vam ne zdi? Posebno če prideva nekega dne do spoznanja, da nemara nu, saj razumete...

Princ, ki tekmuje na dirki

(FB) London, februarja

Vojvoda gloucesterski, drugi sin angleškega kralja, potuje že več mesecov po Avstraliji in Novi Zelandiji. Iz kraja v kraj, iz mesta v mesto, in povsod ga ljudstvo sprejema z velikim navdušenjem. Princ polaga venec na grobove v vojni padlim junakom, odkriva spomenike, otvarja razstave itd.

Toda z vsem tem si vojvoda nikoli ne bi bil tako osvojil srce podanikov svojega očeta, kakor si jih je z neko

malenkostjo: s tem namreč, da se je sam udeležil neke konjske dirke.

Ko je vojvoda prišel v Marton na Novi Zelandiji, je bila ravno razpisana dirka. Prine se ni pomislil in se je še sam prijavil, saj zna imenitno jezditi.

Ni treba posebej omeniti, da je bilo dirkališče tisti dan nabitio polno ljudi. Vsakdo, kdo je le mogel, je prišel gledati dirko, ki se je udeleži sam prine.

Vojvoda gloucesterski je sicer imeniten jahač, toda svojim tekmovalcem vendarle ni bil kos. Prišel je še eden na cilj. A čeprav ni zmagal, je znaš svoj poraz sportno preboleli. Ti soči gledalec so ga pa prav tako v harno pozdravili, kakor bi bil prvi. Ravno to, da ni zmagal, se jim je še lepše zdelo: saj so videli v tem dočak, da se je tekmovanje vršilo zares, ne pa samo spro formac.

Ne omrtvitev — narko- za je boljša

(AB) Berlin, februarja

Znani kirurg profesor dr. Sauerbruch je te dni predaval o »zbistvu in pomenu bolečine« in se dotočil tudi vprašanju krajevne omrtvitve pri operacijah, tako imenovane lokalne anestezije. Zdravnik je poučil, da se zadnje čase vse bolj in bolj spet uveljavlja narkoza; in prav je tako. Zdaj samo splošna narkoza odstrani duševno doživetje pri operaciji; to doživetje je skoraj hujše od operacije same. Zdravnik mora bolnikovo dušo ves čas obdržati v oblasti, to se pravi, ninkar ne sme puščati v nemar bolnikovega strahu in tesnobe; in to je pri splošni narkozi dosti laže kakor pri krajevni omrtvitvi.

Spol je pri uporabi kateregakoli tehničkega pripomočka, je sklenil znameniti kirurg, največja zdravnikova naloga, da pri bolniku užene obutek strahu in tesnobe. Vrednost zdravnika bi smeli ceniti ravno po tem, kako so ti nalogi kos. (»Prager Tagblatt«)

Ime dr. Sauerbrucha je pri nas že dalj časa znano: on je tisti, ki je uspešno operiral pokojnega dr. Žerjava.

Plošča — gramofone

izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

ELEKTRON d. z. o. z.

Ljubljana, Tavčarjeva 3

Preselili

sмо se v pasajo

palače „Viktorija“

Sangajska dekleta stavkajo

(WB) Sangaj, februarja

Te dni se je tu začela pač najgorjajša stavka, kar jih je svet dočil: mlada, za možitev godnega dekleta so rekla ne!

Kaj se je zgodilo? Kje je vzrok tej kruti odločbi mladega ženskega sveta v milijonskem kitajskem mestu?

Nov zakon je izšel na Kitajskem, ki grozi nezvestim Kitajcem z zaporom do leta dni, nezvestim ženom pa prizanaša. In to se mladim, za zakon godinom hčerkam uglednih sangajskih rodbin tako za malo zdi, da so stopile v stavko. To se pravi, odločno so zagrozile, da se vse doletne bodo poročile, dokler se krivični zakon ne izpremuni.

Ce zdravnik bolnikom plačuje

(Dk) V afriških črnskih kolonijah ne smejo zdravniki niti sanjati o kakšnem honoraru za zdravljenje domačinov. Zdravili jih morajo popolnoma brezplačno. Plačilo pa dobes edno je zahtevalo nagradot.

Afriški črni so se zadnje čase navadili, da kličejo zdravnika tudi pri najnedolžnejših boleznih. Zdravnik jih vstopno pregleda, zapiše jim zdravila in praznini rok odide.

Kaj dostikrat se pa zgodi, da pride ozdravljeni črni k zdravniku in terja od njega odškodnino, ali pa vsaj kakšno darilo. Kazaj? Črni stvar tako razlagajo:

»Mi pijemo zdravniku na ljubo gnušna, grena in zopra zdravila. To ni kar st bodi. Zato imamo pravico zahtevali nagradot.

Ker so ti ljudje z majhnim zadovoljji, jim zdravniki tega ne zamejijo in jim podare kakšno reč iz stekla. To je za črnea najlepša nagrada, ki si jo more misliti; veseli se je kakor otrok.

Angleška uslužnost

(TB) London, februarja

V oxfordski kaznilični sedi 32letni Chadwick: ponarejal je poštne naknice. Chadwick se ne pritojuje nad jetniškim življenjem; le nekaj mu ni všeč: samota. Siromak ima na vsem širnem svetu samo enega edinega prijatelja, prav za prav prijateljico. Ic zlobna usoda je tako uredila, da ta prijateljica ne prebiva v Oxfordu, kjer je Chadwick »nastanjena«, nego v Londonu, in da ne premore toliko denarja, da bi ga v Oxford obiskovala.

»Toda če že Mohamed noči h gori, je modroval Chadwick, »mora pač go-
ra k Mohamedu!«

In je sedel in naročil papir in pero in napisal prošnjo na kaznilično upravo, naj ga vendar premeste v London, kjer njegovi prijateljici ne bo treba kupovati voznih listkov za obiske.

In glej: oblast je pokazala razumevanje za nevšečnosti samote in za sramotačno jetniške tolažnice. Preden je bil teden okoli, je že prišel odlok, da imajo Chadwicka prepeljati v brixtonsko zapore v Londonu. Tu bo zdaj edina Chadwickova prijateljica lahko obiskovala svojega (upajno) edinega prijatelja, ne da bi se ji bilo treba vedeti, da bi jo vozni listki v Oxford spravili na kant. (»Berliner Tageblatt«)

Vojak, ki je izgubil spomin

(FB) Pariz, februarja

Nič manj ko dvajset družin se tepe za nekega moža, ki je izgubil spomin. Gospa Mazatova hoče na vsak način videti v njem svojega sina, ki so ga leta 1915 ujeli Nemci. Gospa Lemayeva se mu je, ko ga je prvič videla, ište vrgla okoli vrata, meneč, da se je vrnil pogrešani mož. Manjojnovi pa trdijo, da so v njem spoznali svojega brata.

Le on sam, nekdajni vojak, ne spozna nikogar in je pozabil ves svet razen samega sebe.

Zdaj je prišla stvar pred sodišče v Rodezu; tam naj odločijo, kako in kaj. Zadeva je na moč kobljiva, zakaj raznjas protutrošči si izpovedb pričografoloških izjav in par fotografij sta na razpolago le dve poročili vojaških oblasti. Prvo pravi, da so 1. februarja 1918 našli na žeženiški postaji v Lyonu nekega moža v raztrganji vojaški oblike: pri sebi ni imel nikakih listin in zdele se je, da je izgubil dar govora. Na vsa vprašanja je samo jecljajo odgovarjal: »Manin... Manin...«

Drugo poročilo pa pravi, da je 30. januarja 1918 izginil neki mož iz transporta vojaških ujetnikov, vrnivih se z Nemškega. Samo tega ne vedo, ali je pogrešane isti, kakor so ga našli v Lyonu. Spravili so ga v vas k Manjojnovim: tam sta se mušča in gostilna zdeli nekam znani in tudi »domove« je našel sam. To je bilo leta 1925; ker ga pa bratje niso hoteli spoznati, so ga zaprli v blaznico. Tam ga je vsak dan obiskala gospa Mazatova, češ da je njen sin.

Zdaj so pa nekatere druge družine nastopile zoper njo in si hočejo prilastiti »njenege« sina — ne morda iz ljubezni do siromaka, o ne: po sredini je kajpada denar. V teh sedemnajstih letih po svetovni vojni se je namreč nabralo okoli 300.000 frankov vzdružvalnine in pokojnine za »neznanega vojaka«.

Sodijo se je naposled med dvajsetimi pravdajočimi se družinami odločilo za tri, ki pridejo najbolj v poštev kot svoji neznanega vojaka. Zavorniki teh treh družin so predlagali, naj bi mož brez spomina pri vsaki teh treh družin živel tri do štiri meseca, med tem naj bi ga pa nadzirale poseben izvedbeni odbor, da nemara iz te ali one malenkosti dožene, v katero družino spada.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremila denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnom kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantnejše. — Počtni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Pijte zdravje !
Pijte „Kathreiner Kneipp“ !

Zivljenje za svobodo

(Pp) Newyork, januarja

Mike Smith in Charles Erikson, dva budoviti aparat, ki so ju odsodili na domovino, jeo in odsevali kazen v coloradski kaznilični, sta pred kratkim izjavila, da sta pripravljena dati svoje telo na razpolago v zmanjstvene namene.

In res so jima pred kratkim cepili bacile jetike. Ko se je bolezen začela kazati, so jima vbrizgal neko cepivo proti tuberkulozi, da ga preizkusijo. Oba cepljenca sta ozdravela.

V znak hvaležnosti, da sta tvegljivo zivljenje za znanost, so ju zdaj pomilostili.

Cudež radijskih valov

(LA) Pariz, februarja

V neki vasi v okolici Rimu je nastal ogenj. Brzovaj je funkcionalna več ne telefon: zaradi vročine so se staljice in pretrgate zvezze. Minile bodo ure in ure, preden bo moč priklicati pomorje iz najbližnjega mesta.

Na vso srečo je v vasi neki radijski amater. Ves obupan jame pošiljati na pošto srečo v prostoranstvo klic na pomok: SOS... SOS... SOS...

In glej: njegov klic prestreže v Kjöbenhavn na Danskem neki tamkajšnji amater, ki govoril vsak na nekem prijateljem v Rimu. Danec stopi takoj v zvezo z njim. Ni se minilo petnajst minut, kar je letel prvi obupni SOS v svet, že so gasile alarmirani.

(Mon Programme, Pariz)

Umiranje nemških časnikov

(Lw) Amsterdam, januarja

Stanovska čast

Novela. — Napisal B. H. Armstrong

»Doktor Barkins sam?« je vprašal, elegantni mladi mož, ki je potkal na vrata zobnega zdravnika. Postava, ki se mu je prijavila nasproti v ogoljeni in zamazani obleki, pač ni zbujala zaupanja.

Zdravnikova piganost je načadno ob tem času dosegla svoj višek. Le s trudem se mu je posrečilo zbrati svoje misli.

»Kaj vas je privedlo ob tej pozni uri?« je vprašal napisled in povabil gosta, naj sede.

»Nesreča, gospod doktor,« je odgovoril mladi mož. »Zelo nujna reč... drugače vas ne bi bil ob takoj nenavadni uri vrgel iz postelje. Nekega starca smo malo pobili in ga spravili v njegovo stanovanje. Koj tamle za vogalom... Moj avto že čaka spodaj...«

Seveda ga bo treba spraviti v bolnico. Tu ne kaže odlašati. Pojdiva torek.«

Moža, kakor je bil Barkins, piganost ni motila. Ze dvajset let je bil alkohol njegov edini prijatelj. Zelezna navada ga je naučila, da je svoje poklicne dolžnosti že kar mehansko opravljal.

Dobro bi bilo, če vzamete s seboj tudi mrlški list... če bi namreč...« je nekam obotavljaše menil mladi obiskovalec, preden sta stopila iz ordinacijske sobe.

Barkins je nejevoljno odkimal: »Cemu nam bo? Tudi če mož umre, takšnega lista ne smem napisati. To je stvar mrlškega oglednika.«

»Kaj bi tisto! Kar vzemite ga s seboj,« je vztrajal mladi mož.

Edward Barkins je v svoji temeni zakotniški praksi doživel že nekateri kočljiv pripetljaj. Zdravnik, ki računa ordinacijo po pol dolarja, se pač ne meni dosti za vprašanja vesti. Toda tisti trenutek se je prvič po dolgem času spet zavedel svoje akademiske časti. Podzavestno mu je prišlo na um, da je pred tridesetimi leti z odičnim uspehom končal svoje študije na univerzi in da je bil nekoč celo prvi asistent na kirurški kliniki neke velike bolnice.

»Kar se tiče mojih poklicnih dolžnosti,« je zato odgovoril, »ne morem sprejemati pouka ne od vas ne od kogarkoli drugega.«

Komaj je te besede izgovoril, je potegnil mladi mož iz žepa šop bankovcev in jih drugega za drugim razgrnil po mizi. »Ne uganjajte neumnosti, doktor! Evovam dveh sto dolarjev! Saj vas ne prosim ničesar, kar bi vam le od daleč moglo kratiti stanovska čast. Vse kar bi rad, je le to, da priznate mrlški list, če bi bil slučajno potreben.«

Spričo tolifik zmečkanih bankovcev je Barkinsu obledel spomin na davno preteklost. Stopil je s svojim obiskovalcem v pripravljeni avto in molče sta odbrzela po samotnih ulicah.

Ze čez nekaj minut je zavil avto v stransko ulico in se ustavil pred neko trgovino. Barkins je ta del mesta dobro poznal; tudi trgovina, last nekega starinarja, mu je bila znana. »Kaj to bo?« je vprašal svojega spremljevalca, ko je uzrl v njegovi roki neki majhen predmet.

O, samo nekoliko opreznosti, nič drugega,« je menil oni in potisnil revolversko cev zdravniku med rebra.

Barkins je stopil skozi odprtia stranska vrata v trgovino in se po temnih stopnicah popel v prvo nadstropje. Tam je bilo že zbranih šest mož.

»Dober večer, gospod doktor,« ga je pozdravil neki starejši gospod v večerni obleki s trdo srajco. »Obžalujem, da sem kalil vaš nočni mir, toda zadava je nujna... zelo nujna celo!« Pri teh besedah je pokazal z rokama na človeško telo, ki je ležalo, pokrito z odoje, na zofii.

Nezaupljivo je zdravnik pretekel zbrano družbo dvomljivih kavalirjev. Zakaj so si morali ravno njega izbrati za to stvar? Odložil je svojo torbo na stol zraven postelje in odgrnil odoje.

»Mož je že lep čas mrtev. Z nožem ima prebodenno srce in pri vzbodljaju se je ročaj odlomil,« je pojasnil s hripcavim glasom. »Kaj

naj še storim za vas?« je živčno vprašal nato.

Mož s trdo srajco je pristopil k njemu in mu srepo pogledal v oči. »Verjemite mi, vse bi dal, da se ni pripetila ta nesreča. Če ga dobete tu z bodalom v srcu, bo policija takoj vedela, kje naj isče njegove morilce. Znano je nameč, da je bil član naše tolpe. Gotovo ste v njem že spoznali Kerschbaum, lastnika te trgovine. Toda stvar se da spraviti s sveta, če napišete mrlški list in ga podpišete. Kar se pogreba tiče, bom pa že mi uredili!«

Edward Barkins je premisljal. Odločiti se mora. Medicina sicer ni kaj prida zanj storila, toda vzljuden je že zmerom tlela globoko v njegovih prsih iskrica ponosa na najvzvijenejšega izmed poklicev. »Želite tedaj, da izpolnите mrlški list in da ga podpišem?« je vprašal. »Podpišem, da je Kerschbaum umrl naravne smrti?«

»Imenitno zadeli! Poslušajte: Stvar je za vas vredna pet sto dolarjev, razen tistih dve sto, ki ste jih že spravili v žep.«

»In kaj se zgodi, če vzljud temu ne podpišem?«

»Potem bi pač poklicali kategora izmed vaših tovarišev, takšnega, ki ima modrejšo pamet in manj vesti... Kaj pada šele tedaj, ko bi se vas že odkrili...« Malomarno je pri tem obračal revolver med prsti sem in tja, potem ga je pa vtaknil v žep.

»A če podpišem mrlški list?«

Potem pojde naravnost domov in, upam vsaj, nazaj v posteljo.«

Dogodki zadnje pol ure so bili zdravnika popolnoma stresnili. Že dosti let niso njegovi možgani tako brezhibno in natanko delovali kakor v tem odločilnem trenutku. Ko bodo našli truplo umorjenega Kerschbaum, je sam pri sebi modroval, utegne morilce glavo stati. Če pa nekoga dne zaledajo kje za vogalom truplo neznanega zakotnega zdravnika, tej topli še za mar ne bo. Zato je na dlan, da ga ne bodo živega pušteli iz hše — kdo jim bo pa porok, da ne steče naravnost na policijo?

Počasi je potegnil iz žepa formular in ga položil na mizo. »Prinesite mi pero in črnilo in povejte mi natanko, kako je bilo možu ime,« je zamumljal. Potem je začel izpoljevati tiskovino, toda zdaj se je ustavil. »Pa vrok smrti?« je vprašal. »Pijučnica? Ali vam to zadošča?«

Napišite, kar vas je volja. Pod pogojem, da se bo zdele verjetno.

Z velikimi črkami je zdravnik napisal besedo: »Pljučnica.« Potem je za trenutek obstal. Čutil je, da mu gledajo čez ramena, in razločno je slišal suh tlesk, kakor da bi bil nekdo sprostil varovalko pri revolverju. Po tridesetih letih z alkoholom zamegljenega življenja je tisti trenutek iznenadno postalo vse v njem svetlo in jasno ko kristal. Z drzno poteko je dodal: »Epizootic Aphatae.«

»Epizootic Aphatae? Kaj naj bo ta pripis?« je vprašal mož v večerni obleki.

To je samo latinska oznaka bolezni. Formalnost, ki je pač potrebna na mrlškem listu. In s trdno roko je zdravnik listino podpisal.

Kratek, presekani pok je raztrgal nočno tišino, ko je odložil pero.

V mali sobi zraven sodne dvoran je čakal policijski zdravnik v družbi nekega gospoda. Prišel je na pričevanje v senčnem procesu o dveh umorih, ki je spravil šest mož na zatožno klop.

Veste, doktor Brown, je menil drugi, nerazumljivo pri vsej stvari mi je le to, kako sta prisla dva umora na dan, ko vendar nista prav nič v medsebojni zvezzi...«

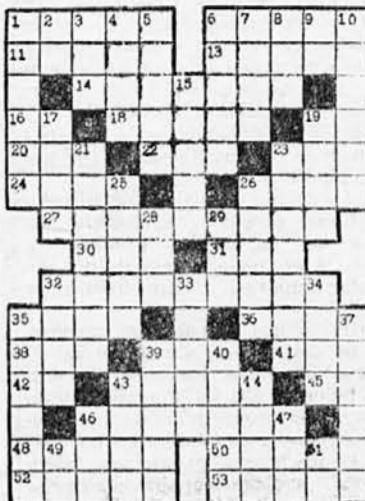
Skratka, vedeti bi hotel,« ga je pretregal zdravnik, »kako je policija dognala, da si doktor Barkins, cigar truplo so potegnili iz morja, ni sam končal življenja in da Kerschbaum ni umrl za pljučnico. Stvar je zelo enostavna! Oglejte si malo tale mrlški list.« S temi be-

sedami je pokazal s prstom na neko latinsko besedo. »Kaj umislite, kaj neki pomeni Epizootic Aphatae?«

»Nu, pljučnico, kaj pa drugega?«

»Kaj še? Kugo na gobcu in na parkljih pomenita ti dve besedi? Ko je mrlški oglednik to prebral, policiji pač ni bilo več težko priti na pravi sled. Nu, zdaj menda razumete, zakaj se je teh šest razbojinikov tu notri zapletlo v merežo postav?« (Wo)

KRIŽANKA ŠT. 5

Pomen besed

Vodoravno: 1. votla mera, 6. osebnost iz hravtske zgodovine, 11. žensko ime (2. sklon), 13. prislov, 14. izdelovalnica kovinskih stvari, 16. osebni zaimek, 18. svežnja, 19. okrajšava jezuitskega reda, 20. zzano slovensko rodbinsko ime, 22. kraj na italijanskem Tirolskem, 23. isto kakor 22 vodoravno, 24. rimske moške ime, 26. ljudski izraz za popivanje, 27. skrbniški odbor, 30. rabi se v zvezi z živci, 31. oblika glagola »upati«, 32. vincičarjevo bogastvo (2. sklon), 35. potrebitna pri električni razsvetljavi, 36. širje isti soglasniki, 38. srbsko ime, 39. oblika gibanja, 41. veznik, 42. prislov, 43. rimski pisatelj, 45. igralski kvarta, 46. član parlamentarne zbornice, 48. del več slovenskih krajevnih imen, 50. popolnoma podobni, 52. glas, 53. sovjetski politik.

Napivno: 1. oblika glagola »listati«, 2. francoski zaimek, 3. etui, 4. kraj na bolgarsko-turški meji, 5. siromašna, 6. oblika glagola »tripati«, 7. perutnina, 8. žensko ime, 9. neznančevé ime, 10. alkoholna pijača, 15. jugoslovanska književna založba, 17. azijska država, 19. plast, 21. vas pri Ljubljani, 23. Nova hči, 25. evropski denar, 26. slovenski pravljenci junak, 28. veznik, 29. angleški znak, 32. boljše od pekla, 33. del telesa, ne najslabši, 34. žensko ime, 35. otočnost, 37. vrsta samoglasnikov, 39. nekdana avstrijska denarna enota, 40. isto kakor 1. vodoravno, 43. časovna mera, 44. svetopisemska oseba, 46. japonski denar, 47. privednik, ki je obenem prislov, 49. osebni zaimek, 51. začetnici rodbinskega in krstnega imena nemškega pisatelja Kischa.

Rešitev križanke št. 4

Vodoravno: po vrsti: amerika, atila, i, raja, orel, ana, oni, go, oj, ida, eta, kana, grad, a, astra, a, žindra.

Štor iz črne orchovine

vreden 175.000 Din. Slika nam kaže del debla velikanskega črnega oreha, ki meri v premeru 3 metre in so ga prodali za 175.000 Din. Iz tako trdega lesa izdelujejo letalske propelerje in kopita pušk.

Bolje je veseliti se vrtnice kakor pod drobnogledom proučevati njeno korenino.

Oskar Wilde.

Primerjajte

ločili se boste za nakup

zimskega plašča in perila pri tvrdki

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

Njena iznevera

Napisal Aleksander Kuprin

Prvo pismo:

Moja ljuba, modra mati!

Včeraj si nazu s svojimi dobrimi očmi tako zavedao pogledala, da sem komaj še mogla ohraniti kinko srečne žene in matere. In zdaj se ti zaupam. Ne skrivaj, ne, tako mi je, kakor da naj zakričim vsemu svetu: Nič več ne morem biti Arturjeva žena! Prav za prav tudi nikoli nisem bila. In zdaj go tovi misliš, da je on kriv, da se mi je izneveril, ali da grdo z menoj ravna. Ne to ne ono ne tretje. Artur bi bil najboljši, najnežnejši zakonski mož in jaz bi mogla biti prav gotovo z njim zadovoljna in srečna, toda...

In ta, toda, je cela dolga povešt. Gotovo se še spomni najinega ženitovanja, najinega, naglega odhoda, zakaj Queen Mary je proti večeru potegnila sidro, da odplove v Indijo — tja, kamor sva bila tudi midva namenjena na ženitovanjsko potovanje. Toda ladja na svoj cilj ni prišla.

Bila sem trudna, objokana in nesrečna od razstanka s teboj in z ljudmi, ki so mi bili blizu in sem jih ljubila. Zato sem se brz umeknila v kabino in se med solzami zazibala v trden sen. Iznečama me je pa zbudil pok več eksplozij, ki so naglo sledile druga drugi. Moja kabina je bila polna žgočega dima in edina misel, ki me je obšla, je bila: na ladji goril!

Opotekla sem se k vratom. Začlenjena. Spomnim se še, da sem se bila snoči iz strahu pred tujim možem, ki sem mu postala žena, zaklenila. A kje je ključ? Obupano sem ga iskala, toda v neprotornem dimu se nisem mogla orientirati.

Brez zavesti sem omahnila na tla. Toda preden so me zapustili čuti, sem slišala, kako so se raztrešila vrata pod odločnimi sunki moške noge in zagledala sem nejasno postavo visokega, vilkega moža. Čutila sem, kaj se me je dvignil kvišku, vzel v naročje in odnesel — drugega se pa, mati, ne spomnem več.

Zbudila sem se v temni kabini majhnega parnika za premog, ki je naložil maloštevilne rešence potopljenega oceanskega velikana. Gola moška roka me je nežno objemala okoli vrata in vroča ustna me poljubila.

In tedaj nisem vedela, kaj počem. Čutila sem se na varnem po urah tolikega strahu in gorja. Vrnila sem neznančno poljube in postala njegova ljubica. Ze vidim tvoje plašne oči, ljuba mamica, a vendar sem tako vesela in ponosna, ko ti lahko to povem. Postala sem ljubimka moža, o katerem ne vem, ali je grd ali lep, moder ali bedak, bogat ali siromak. Ničesar ne vem o njem. Pač, neko nebitveno malenkost. Ko sem se prijela v njegove roke, je zasijala skozi spranjo v zidu luč in zagledala sem tik pred svojimi očmi na gornji lehti svojega ljubimca znamenje v obliki polmeseca. Močno je bilo tetovirano, kakor tako radi počno pomorščaki — močno je bil mornar ali pa kurjač potopljene ladje.

Meni je vseeno, Mati, bil je tako nežen in nesebičen v svoji ljubezni, da sem vedela, da bom telega moža ljubila do konca dni. V njejovem objemu sem tako mirno zaspala, kakor da ne bi bilo nikake potopljene ladje, nikakih skrbi za Arturia, nikake negotovosti za bližnjo bodočnost.

Drugo jutro sem se zbudila vsa prerojena in srečna. Bila sem sa- ma. Na palubi sem srečala Arturja; vlijudno in mirno me je vprašal, kako sem spala. Njegova eleganta oblike se je čudno razlikovala od raztrganih cap drugih brodolomcev. Povedal mi je, da so rešili enega izmed njegovih kovčev in tako se je mogel obrniti in preobčeti. Moj ljubimec je rešil mene, moj mož pa svoj kovčeg...

Drug jutro sem se zbudila vsa prerojena in srečna. Bila sem sa- ma. Na palubi sem srečala Arturja; vlijudno in mirno me je vprašal, kako sem spala. Njegova eleganta oblike se je čudno razlikovala od raztrganih cap drugih brodolomcev. Povedal mi je, da so rešili enega izmed njegovih kovčev in tako se je mogel obrniti in preobčeti. Moj ljubimec je rešil mene, moj mož pa svoj kovčeg...

Od tistega dne je postal moje življenje komed

„UŽIVANJE JE GLAVNO!“

Sličica z beograjskih ulic

(Ds) Poštenjak se s poštenjarkom druži, grešnik grešniku služi. Casih smo jih strogo ločili, grešnike in poštenjake, današnji dan pa ustreže biti na oku najpoštenejši človek v duši in v dejanjih grešen in nizkoten.

Povojne razmere so zakone o pravnosti hudo omajale; morala je samo še lepa beseda, ki ji sodobni svet komaj še pozna pomen. Povedal vam bom žalostno zgodbodobre, poštemenem dekletu in o sodobni morali:

Zivel je mož, šestdeset jih je imel že na grbi, toda bil je še zmerom podjeten in uživanja željan. V družbi je bil član in prijubljen, sicer pa ni čudo, saj je bil bogat in na visokem mestu in še politik povrh.

Pred dobrim letom je nekoč ves zdolgočasen zašel v neki beografski kino. Stopil je k blagajni po vstopnico. Prav tako slučajno kakor je zašel v kino, je tudi slučajno pogledal dekle, ki mu je vladno ponudilo listek. Zaštel je vanjo. Bila je lepa in mlada. Blagajničarka je sramežljivo zardela. Ceprav je bila vajena, da ji je kakšen mladenič tu pa tam dejal kaj ljubezni v prikupnega... toda ta gospod je bil vendar že star; ded bi ji bil lahko. V zadrigi se je obrnila k prihodnjemu obiskovalcu, samo da se reši nadležnega pogleda sivolasega gospoda.

Minili so dnevi. Starec je zahajal sleherni dan v kino. Po trikrat, štirikrat si je ogledal isti film... Prihajal je, kupoval vstopnice in si ogledoval lepo blagajničarko.

Končno so mu vendar presedli zmerom isti obrazi na platnu in tudi čas ga je dajal. Nekega dne je prišel v čakalnicu med predstavo, ko ni bilo žive duše bližu blagajne.

»Me poznate, gospodična?« je vprašal blagajničarko kar brez uvida.

Zardela je — in osramočena priznala, da se je zanimala zanj. »Tako je prav, gospodična! Vesla čas, odkar sem zahajal v vaš kino, sem premišljeval, zakaj neki sedite v tej ozki blagajni baš vi. Zakaj ne kakšna pokveka, ki ni za drugo rabo. Tu ne smete ostati, zboleli boste v tej zahohlici.«

Dekle je ostrmelo od kod tolika skrb tega starca. Nenadoma se ji je zdel dober in blag. Povedala mu je svojo povest, potožila mu je svoje križe. Revna je, še revnejša sta mati in bratec, ki živita od tega, kar jima ona daje. Saj bo bolje, se je hrabril, samo da skonča pravo, ki ga študira v prostem času. Nekaj mora zaslužiti, pa ni bilo nič boljšega... nu pa saj menda ni sramotno prodajati vstopnice za kino.

Komaj je skončala svojo povest, se je odprlo staremu gospodu srce.

»Pomagal vam bom,« je dejal. »Kar odpovejte tu in se zaupajte meni. Našel vam bom dobro službo. Zaslužili boste več, delali pa manj!«

Toda, gospod (zvenec pridev), saj vas komaj poznam — in nič poguma nimam, da bi zapustila službo, preden nimam druge. Sicer pa: bolje je drži ga, nego lovi ga,« je sklenila s pregovorom.

Stari gospod zvenečega naslova jo je prepričeval na vse kriplje in ji h konču dejal:

»Pridite, srček, jutri k meni v kabinet, pa bo vse v redu!«

Lepa mladenica je res drugi dan obiskala »dobrotnika« v kabinetu. Dolgo sta se pomenovala. Starec se je pridušal, da ji želi samo dobro in da bo skrbel zanjo kakor za lastno hčer. Nenadoma je pa pritisnil na gumb in pozvonil sivo tajniku.

»Precej napišite odlok, da nameščam svojo nečakinjo N. N. za uradnico pri nas. Prinesite mi dekret v podpis.«

Takrat so padli vsi dvomi. Dekle je videlo v stareu le še svolga zaščitnika in dobrotnika.

Cez kakšne četrti ure se je tajnik vrnil in položil odlok na mizo. Starec je podpisal. Dekle je bilo presrečno. »Dobrotnik« ji je obljubil, da bo delala samo v doldanskih urah in bo dobila 2000 dinarjev plače.

Z izbranimi besedami se je stremu gospodu zahvaljevala in se

ji je, da jo obžaluje, a v isti sapisi se ji je ponudil za očetovega naslednika. Jabolko ne pada daleč od drevesa.

Dekle se je vgriznilo v ustnice do krvi. Sprejela je študentovo kavalirsko ponudbo. Saj je bila zanjo edina pot! Ali naj mar pahne mater in brata v bedo? Ali naj jima vzame skorjo vsakdanjega kruha? Ne! Nikoli! S svojim lastnim telesom jima bo kupovala pečenke in potice, s svojo »ljubezni« bo prislužila denar za njuno udobno stanovanje.

In spet so minili dnevi, tedni, meseci...

Cez nekaj mesecev je postal tudis »dobrotnikov« sin sit belega kruha. Preveč mu je dekle obremenjevalo žep. Rekel ji je zbogom in ji pokazal vrata...

Zivljenje je težko. Materi se ni smela izpovedati. A treba je živeti. Najela je bila zase in za mater večje stanovanje. Ali naj zdaj vse skupaj pusti? Ni mogla. In od takrat postaja ubogo dekle po vgalih beografskih ulic in se hrepaneče ozira v rejene gospode z belimi denarnicami...

Zivljenje je težko...
(Po beografski »Pravdi«)

Jevtičev govor. V soboto zvečer je imel predsednik vlade g. Jevtič važen govor po radiu. Govor so prenašale vse tri jugoslovanske in obe bolgarski postaji. Najvažnejša točka predsedniškega govora je bila napoved, da misli vlada ne s povisjanjem davkov, in tudi ne z inflacijo, temveč z notranjimi in zunanjimi srednjoročnimi obveznicami dobiti 1 milijardo Din, ki jih bo dala na razpolago za javna dela, t. j. zlasti za gradnjo novih železnic in avtomobilskih cest. S tem se bo nezaposlenost pri nas znatno ublažila.

Senatne volitve. V nedeljo so se v vsej državi vrstile nadomestne senatne volitve. Pri nas so izvolili ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušiča in bivšega ministra dr. Kramera in Puelja.

Strojevodja ni bil krit. Te dni so sodili v Meauxu pri Parizu kot edinega

zadeta v uho:

»Premisli! Pridi jutri, ~ bo ti žal!«

Mati je svojo ljubljeno hčerkalo razprostrtil rok že na dvořišču. Vedela je, da se ji hčerka vrača z odlokom v torbicu. Dekle ji je bralo to vero iz oči. Ali naj ji mar pove, kako žalostna je bila njena pot? Prizna naj ji, da ne bo nič z lepim stanovanjem in s poticami ob nedeljah?

Stopila je k materi s smehom na obrazu in se ji zlagala.

Pojutrišnjem, mama, nastopim novo službo. Podpisala sem pogodbo.«

Mati jo je objela. Jokala je od veselja — in tudi hči je jokala, toda njene solze so bile grenke in polne gorja.

Dobra manica je prebrskala vse predale in zbrala poslednje dinarje. Dobro večerje je pripravila, kajti spodobno je treba proslaviti ta srečni dan.

Tisto noč je mala družinica kesno legla. Mati je še enkrat objela svojo ljubljeno in ji že storjala, kako je srečna.

Dekle je zajokalo, bridko je jokalo, mati je pa mislila, da joče od veselja.

Ko je že zdavnaj ugasnila svetilk, se je mlada lepotica že zmerom premetavala po postelji. Ni se ji dalo spati. Zjutraj se je vsa izmučena in neprisporna oblekla in odšla — k svojemu »dobrotniku«.

»Prišli ste! Tako je prav!«

*

Spet so minevali dnevi, tedni, meseci... Deklica je imela denarja na prebitek. Mati je bila srečna v novem stanovanju in bila je ponosna na svojo hčerkko, ki ima tako imenito službo.

Casi se izpreminjajo — in s časom ljudje. Zgodilo se je, kar se je moralno zgoditi. Ne po dekletovi krividi, kajti zanje je bilo važno, da ne prekine zvez s svojim starim prijateljem, čeprav ga je svaražila iz dna duše. Starcu ni bilo zavoljo denarja, ne; pač samo dekleta se je že preobjedel. Zahotel se mu je nečesa novega, svežega... Hotel je prekiniti odnos z ubogim dekletom, toda nikoli ni našel prave prilike, prava pogoda...

Nekega lepega dne mu je pa bilo vsega dovolj. Zaupal je »zadevo« svojemu dičnemu sinu, pravniku, ki nj bil nič boljši od svojega očeta. Ta mladenič je torej stopil k dekletu in mu namignil, da je njen razmerje z očetom brezplodno početje. Dekle ga je razumelo. Fant ji je tudi priznal, da ga je posjal oče. Dejal

petulje. Vse dela, vse se peha za borno skorjo kruha. Dopisi, računi, proračuni, ponudbe in pogodbe, vmes pa neprestano zvoni telefon.

Odločni, suhoparni trgovski posmenki, kratki kakor brzojavke, kajti čas je zlasti pri telefonu denar.

Nenadoma spet zabrni telefon. Tokrat se onkraj žice oglesi droblji, plah in skromen ženski glas:

»Prosim, ali je tam Argus film?«

Koga želite?«

Ne vem. Rada bi v Hollywood!

Pokličite mi, prosim, gospoda, ki izbirja igralke za Hollywood.«

Gospodična pri telefonu se namazne, a vendar prav resno odvrne:

»Zvezala vas bom. Počakajte trenutek!«

Išli plahi in drobni glas onkraj žice boječe ponovi svojo željo. Gospod, ki je vajen resnih opravkov, ima nekaj trd glas. Ko pa izve, za kaj gre, se pomilovalno nasmehne in vpraša:

»Kam bi radi? V Hollywood?«

»Da! Medve sva se odločili, da postaneva igralki.«

»Kdo — medve?«

»Moja prijateljica in jaz. Tu poleg mene stoji in posluša najin pogovor.«

»Zal mi je, gospodični! Mi ne sprejemamo igralki, sicer je pa veliko vprašanje, ali sta res za film. Ni igrača! In pameli je treba in resnosti!«

Se nadaljuje na 6. strani.

Film kot sanje... in kot resnica

Kako si neizkušena mladina predstavlja svojo lepoto in sposobnost — in kaj pokažejo reflektorji filmskih ateljejev

»Medve sva pametni in resni, gospod!«

»Lepo, lepo, kako pa to veste?«

»V šoli se dobro učiva.«

»Prav, prav, toda filmske igrake morajo biti povrh še lepe.«

»Tudi to sva!«

»Samo, če nista domišljavi!«

»Nisva, Saj nama vsi pravijo, da sva lepi.«

»Kdo so ti, vse?«

»Fantje! Kdo pa neki!«

»To pa se ni vse, to ne bo držalo!«

»A tudi sami veva, da sva lepi!«

»In kdo pravi, da se ne motita?«

»Ogledaloc!«

»To pa to!« se je zvonko zasmehal gospod. »Še to, mladi gospodini, dekleta, ki hočejo v Hollywood, morajo znati tudi angleški. Do you speak English?«

»Yes...« zadobi nadobudna kanclatka za Hollywood. »Yes...« ponovi še enkrat.

»Bodita pridni in ostanita rajš pri mamicah, ju nagovarja resni gospod pri Argus-filmu in doda še prislovične besede slavne ameriške filmske zvezde Mae Westove: «Come up and see me sometimes!«

Zenski glas onkraj žice se zmede: »Please? Please? Nisem vas razumela!«

»Počakajta, ko se bosta malo bolji privdili angleščini, me pa spet pokličita, da vama ponovim stavek!«

Toda deklica onkraj žice je že obesila slušalko.

Tudi v Zagrebu je tako kakor v tisoč mestih drugod. Neizkušena dekleta in nedozoreli fantje sanjajo o Hollywoodu, sanjajo o velikem bogastvu, o nesmrtni slavi, o brezmejni ljubezni, o neskajeni sreči. Prav zaradi te ramišljene »sreče« sili nedozorela mladina od starjev, med tem pa v Hollywoodu — — —

V Hollywoodu, filmski prestolnici, ki je stotisočem, v sanjam zemeljski raj, pa teče življenje prav trdo pot.

Nepoučenih mladenčk in mladeničev menda nič na svetu bolj ne »nika« kakor film. Vsi mislijo, da je življenje pri filmu in sam praznik od zore do mraka, iz mesece v mesec, iz leta v leto. Zaslepjeni so po sijaju velikih in razkošnih filmov, sanjajo o brezskrbnem življenju v dalnjem Hollywoodu, sanjajo o mleku in medu, ki se cedi po širokih asfaltnih ulicah filmske prestolnice, in o dolarjih, ki kar z neba padajo v nastavljene žep.

Toda vsi, ki prihajajo v to ameriško mesto, sprevidijo zgrda, če zlape ne gre, da so jih sanje prelepile, da so bili njihovi upi goljufivi, njihovi zlati gradovi sezidani na močvirnata tla.

Od studija do studija begajo, iz ateljeja in atelje, iz posredovalnic v posredovalnico — in le tu na tam se jim zasmeje sreča, za hip samo... Dodelijo jim nepomembno vlogo statista, komparisa — ničle, stisnejo jim kakor miločino kakšen dolar v odprt dlan... To je vse!

Kariere, ki so jih napravili Rudolf Valentino, bivši vrnar, Norma Shearer, igralka zakotnega gledališča, Charlie Chaplin, potujoči glumač, Barbara Stanwyck, siromašno dekletu iz predmestja, Joe Brown, šesti sin ubogega meščana, ki je bil svoje dni cirkuski akrobat, Joan Crawford, Harold Lloyd, William Powell, same nekdanje uboge pare — takšne kariere so redkost. Srečo so imeli, kajti takih, ki kaj znajo in premoju, je mnogo, toda prilike jih ne da živ krst, da bi se izživel in se pokazali svetu. Mnogo je poklicnih, a malo izvoljenih.

V Hollywoodu je najmanj 30 tisoč statistov »na razpolaganju«, začuči jih pa od časa do časa le 5000, kvečjemu o prilikih velikih zgodovinskih filmov 10.000. Eliat za statistov, nekaj sto jih je, ki so stalno nameščeni, zaslubiš po glavi komaj dvajset in pol dolarja na dan.

Nadaljevanje s 5. strani

Ni še preveč ljudi na svetu. V pariškem mesečniku >L'Issue< beremo: >Po opeznih cestavah bi bilo v Africi i prostora in hrane za 1500 milijonov ljudi (danes jih tam živi samo 143 milijonov), v Avstraliji za 300 milijonov (danes samo 7 milijonov), v USA za 480 milijonov (danes 125), v Kanadi za 160 milij. (danes samo 10), v Braziliji za 950 milij. (danes samo 44) in v Argentini za 168 milijonov (danes samo 12 milijonov). Zato pač ne moremo resno trditi, da je svet preobljuben.

Oglas po telefonu. Dva velika pariska večernika sta se pogodila s poštno-brzovarnim ministrtvom, da lahko zanju vsak telefonski naročnik naroči oglas po telefonu in ga plača obenem s telefonsko naročino, ko jo pride pobirat telefonski inkasant.

Proti dvojnim zasluzkarjem. Mehiška vlada je izdala zakon, da sme v vsaki družini samo en zakonec služiti. Kjer se zoper ta zakon pregeče, imata oba zakonca službo izgubiti.

Samomorilski muzej. Tokijska občina je sklenila uvesti nekaj novega, da vsaj malo zajezi samomorilno epidemijo, ki se je zadnje čase tako razplasta. Odprla je samomorilski muzej: v njem vidiš strahotne fotografije samomorilcev, ki so jih našli mrtve in razmesarjene, dalje slike pohabljencev, ki se jim samomor ni posrečil. Zraven izhoda iz muzeja je pa sobica, v njej sedi državni uradnik, ki ima nalogo, da ljudem, ki bi si radi vzeli življenje, to odsvetuje; če je dotični v gmotni stiski, mu dà tudi manjšo podporo.

O tem govore angleška dekleta. Desetim mladim delavkam so dvanaest tednov neopazno prisluškovali, ko so se pogovarjale med seboj, meneč da so same. Statistika je zdaj pokazala, kolikokrat so načele to ali ono snov: moški spol 42krat, film in filmske zvezde 27krat, krajevne dogodke in ženče 14krat, nesreča in zločine 10krat, pritožbe zoper razmere v službi 32krat, zadovoljstvo s službo 5krat, sport 23krat, vrtnarstvo 6krat, družino 8krat, obleko 12krat in denar 9krat.

Kdo največ kadi? Češka statistika je izračunila, da ena rodbina povprečno zakadi 1,5% ali okoli 1/10 svojih prejemkov. Zanimivo je, da ljudje z manjšimi prejemki sorazmerno več pokade kakor uradniki, trgovci itd. Tako izda n. pr. češka delavska družina povprečno približno 1/10 svojih dohodkov, uradniška pa samo 1/10.

Nove tramvajske proge. Maloželesniška družba v Ljubljani misli v doglednem času zgraditi dve novi tramvajski proggi: prvo na pokopališče k Sv. Križu, druga bi bila pa podaljšek dolenske proge do Rakovnika. Mogoče bo eno od njiju že letos vzela v delo.

Poročila sta se: v Ljubljani gdž. Marija Jukičeva iz Splita in gosp. Franjo Romih, uradnik banske uprave. — Iskreno čestitamo!

Diplomski izpit iz farmacije je na pravilu na zagrebški univerzi g. Boris Andrijančič iz Novega mesta. —

Novi grobovi

Umrli so v Ljubljani: ga. Antonija Arzenškova, soproga mestnega uslužbenca; g. Nikola Večerin, upokojeni policijski nadzornik in dolegotni oskrbnik ljubljanskega velesejma; g. Anton Ražem, ugledni gostilničar in posetnik, v starosti 60 let; ga. Ana d. r. Eberleva; gdž. Franja Zupančičeva, Šivilja, stará 82 let; ga. Ivanka Siminceva, soproga trga potnika; po daljši in mučni bolezni je 3. t. m. preminil v častitljivi starosti 80 let gospod dr. Franžbašnik. Pokojnik je bil priljubljen pripovednik in kritik. Njegova dela mu bodo ohranila najčastnejši spomin med našim narodom. — Na Svečenico bi bila praznovala ugledni ljubljanski veletrgovec Franjo Stupica in njegova gospa Irma srebrno poroko. A usoda je hotela, da je dan pred jubilejem preminil. Star je bil 66 let. Slovel je daleč po Sloveniji kot trgovec, igral je pa tudi vidno vlogo v trgovskih in narodnih organizacijah. V ljubljanski bolnišnici je umrla ga. Marija Jerinova, soproga posestnika in železničarja. — V Borechih: ga. Ljudmila Misjeva, soproga upokojenega posojilniškega tajnika in posestnika, stará 74 let. — V Breščah: gdž. Milena Kušljajova; g. Ignac Podjed, nadgozdar v pokolu, star 75 let. — V Celju: ga. Josipina Flerinova, vdova po višjem sodnem svetašku. — V Dravljah: g. Franc Milič, kretnik na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Star je bil 55 let. — V Smarntem pri Litiji: g. Ivan Leskovec, trgovec in posestnik. — V Trstu: g. Ladislav Teponovec, pomorski kapitan in lastnik znane bivše tvrdke Jakob Manko v Trstu. Star je bil 56 let. — V Peklu pri Rihemberku: g. Josip Pečenko, posestnik največjega mlina ter žage in fužine na Ipav. Star je bil 73 let. — Pokojnini večni mir, žalujočim naše sožalje!

Kako se obvarujemo hripe

(Wz) Kadar grozi epidemija hripe, dobro pazi na tele nasvete:

Preden greš z doma, si temeljito očisti z obroki in operi usta, nato pa grgraj svetlorožnato raztopino hidpermanganovo kislega kalija ali pa dveodstotno raztopino vodikovega superoksida. Ako je v tramvaju gneča, nikar dosti ne govorji in pazi, da nihče vate ne kašira; zato se obrni proč od ljudi, ki razburjeno govore in pri tem pljujejo. Tudi je v takšnih primerih pripomorečljivo držati pred usta in nosačen robec.

V pisarni glej da bo dobro prezačeno; tudi tam pazi, da ne pri-

deš preblizu ljudem, ko govorite. Telefonsko slušalko obriši s krpičo, če so prej drugi telefonirali.

Pred kosilom si umrij roke in izplakni usta. Posebno pazi, da ne piše iz kozarcev, ki so iz njih že drugi pili.

V slabem vremenu nosi toplo obleko in posebno pazi, da ne boš imel mokrih nog. Zaprtih prostrov, kjer mnoga ljudi po cele ure diha in kašlja (kino), se v dobi, ko razsaja hripa, po možnosti ogibaj.

Kako dolgo naj otroci spe

(Wz) V splošnem naj velja pravilo: otroci od 6. do 12. leta starosti naj spe po 12 ur na dan, otroci od 12. do 20. leta pa potrebujejo 9 ur spanja.

Toda pozabiti ne smemo, da ima vsak človek drugačne zahteve zlasti spanja. Nekateri imajo takšno naturo, da se tudi z manj spanja dobro odpočijejo, drugi pa pa potrebova več spanja. Ljudem z nežno, slabotno naturo je brez dvoma treba več odpočitka kakor krepkim in zdravim ljudem. Zato morajo gledati, da nikdar ne pridejo izpod gori navedene številke.

Otrok, ki gre v šolo, mora na vsak način tako zgodaj vstati, da se lahko v miru oblec in pozajtrka; račurajmo za to eno uro, za pot v šolo pa še posebej. Če hoče

Naš novi roman

"Naročju srečje"

Več v prihodnji številki

torej imeti šolar zadosti počitka, mora zgodaj v posteljo, do 12. leta starosti najpozneje ob 7. zvečer, po 12. letu pa najpozneje ob 8. ali ob 9.

Fižol z rižem

Namočeni fižol prevremo in odsedimo prvo vodo. Nato prilijemo svežo toplo vodo, solimo in kuhamo fižol skoraj v mehko. Takrat pa pridemo fižolu riž in lovorej list. Ko se riž in fižol zmečata, pridemo še prežganje in omako kisamo po okusu.

Če izgubi človek več ko tretjino krv, je ran smrtno nevarno, ako mu o pravem času ne vbrizgajo pol litra emege litra raztopine kuhinjske soli, ali pa ne izvrši transfuzije.

Pri navadnem mirem dihanju vdihamo z enim vdihljajem približno pol litra zraka, prav toliko ga tudi izdihamo.

Branje med hojo in v vlaku škoduje očem, ker morajo neprestano izpreminjati smer. Kdor mnogo bere v vlaku, bo zato kmalu čutil posledice na očeh.

Izvrsten je Dr. OETKER - ja glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

Naši bralci pišejo

Dopisi iz vrst naših naročnikov in bralcev in naši odgovori

Velecenjeni gospod urenik!

Globoko ganjena sem brala v Vašem (našem) tedniku članek pod naslovom >Več sreca. Tudi jaz se plenim gospodični priključevem in vsele pozdravljam njenem plemenitem misli. Se več bi moral svet imeti tako blago misleči duš. Dosti manj gorja in bede bi bilo. Res malo je danes oseb, ki bi tako globoko mislite. Največ je žalibog takšnih, ki jim ni drugačia marakor različni sporti in šminjanje. In nobena ne prizna, da je ta nesrečna kriza le kazen od Boga za naše lahkomiselnlo življenje. Zato sem iz dna sreca pozdravila besede v članku >Več sreca. Res žalostno je danes ko toliko ljudi s prezirom gleda na uboge reveže.

Toda naj ti takozvani žoljšči ljudje Boga zahvalijo, da imajo kruh, da jim ga ni treba iskati od hiše do hiše. Naj bi se vsaj malo zamislili v ta žalostni stan.

Se dobro mi je v spominu, kako smo z nabrnitki bodili pri kmetih med vojno od hiše do hiše. Sreca me je bolelo, če so nas sirovo odpadili. Tako pa danes tudi ti reveži trpijo, če jih s prezirom odganjam. Na mnogih krajih zato ne smojo v hišo, da ne bi umazali. Naj se takozvani žoljšči ljudje v to zamislijo, pa ne bodo gledali na takšno malenkost. Zadnjic se je moja sosedka izrazil: >Kam pa pride, če bi vsakemu dala, ko je tudi za nas budo.<

Ce daruješ tudi samo malenkost, se ti ne bo poznalo. Bog ti bo pa na drugem kraju povrnil. To sem že sama izkusila. Ko sem šla poleti iz Studenice pri Mariboru v Maribor, sem opazovala liche vilje in hišice. Toda skoraj na vsaki je bila pritrjena tablica z napisom >Hud pesec. Dobro vem, da imajo skoraj vsi te tablice le zato, da odganjajo berače in brezposelne. Res žalostno! Potem se pa jezijo, če jim s silo vzamejo. V našem kraju živi bogat veleposetenik. Štromaka vsakega odpodi. Toda nekoč se je pa eden grozno maščeval: zagal mu je hlev. Ker ni bil zavarovan, je izgubil težke tisočake. Ce bi bil revež vsaj z malenkostjo obdaril, bi ne izgubil tisočake. Žalostno a resnico!

Ce pa res nimate kaj dati, ga vsaj s prijaznimi besedami odpravite, ker sirovost se maščuje. Vsak naj Boga zahvali, da ni na njihovem mestu in naj se spomni Odrešenikovih besed: >Lačen sem bil in ste me natisili.<

Zlate besede v današnji krizi!

Prosim, prosim, imejte več sreca s temi reveži! Za veselice in zabave je vedno dosti denarja, le za reveža ga ni!

Velecenjeni g. urenik!

Prav z živim zanimanjem sem prebrala članke >Njene sanje<. Ker nam daste svoj prostor še za nekaj časa na razpolago, Vas prosim, gospod urenik, za majhen kotiček v Vašem čenj.

Sem stalna naročnica >Družinskega tednika in z velikim zanimanjem prebiram novice iz njih. Saj nam, ki se čutimo nesrečne, je edina uteha dober list. Hotela sem se takoj pričitali k besedi in povedati javnosti resnico mojega življenja. Dolgo sem se obotavljala, dokler se nisem odločila, da napišem bridke izkušnje življenja.

Gotovo se čutijo avtorice, katere so se oglašile v >Družinskem tedniku, mnogo srečnejše ko jaz, ker nimajo tako bridkih izkušenj iz otroških let, kajti mamica je skrbela začas, da se njih hčere izobrazijo in da postanejo enkrat vzorne gospodinje. Zavidam vsakomur, kdor ima še dom, da se zateče, ako preli nevarnost, v maternino naročje iskat tolalbe in zavjetja.

Kakor mnogo mojih sovrašnic, sem se tudi jaz moralna podati v svet, meneč, da je mnogo lepsi kot je v resnicu.

Stela se nisem osem let, ko mi je umrla mamica, češ leto dni ji je sledil in najmlajša sestrica. Ostali su po trije otroci brez vsakega varstva in nadzorstva. Po pogrebu mojih staršev je zanimali v potegoval zame stari, brat mojega očeta, in me vzel za svojo hčer. Godilo se mi ni baš dobro. V dotiku nisem smela priti z drugimi otroci, zapirala me je kot kakšnega jetnika, skratka imel me je popolnoma v oblasti. Dovršila sem ljudsko in srednjo šolo, hotel je, da se izčim za učiteljico, ker pa je bil skop za vsak dinar, ki sem ga potrebovala za šolo, nisem imela več veselja za študij in to je bilo zame usodno. Po glavu so mu rojile nesramne misli in s svojo peklenško strastjo me je zalezoval, da nisem bila več varna pred njim; pri vsakem najmanjšem koraku mi je bil za petami. Preganal me je kot ranjeno zver, obupala sem že nad svojim življenjem, da mora biti v mojem vzgojitelju ta umazana poželjnost. Bilo mi je neznosno in mučno, kamen bi se na cesti omehčal ob pogledu na moje trpljenje, a on se ni. Da bi komu potožila svoje gorje, mi je bilo nemogoče. Bila sem kot plaha ptica, ki si želi svobode, a je ne more doseči, ker so ji skrajšali peruti. V tej neizmerni boli sem se spomnila

Ah, kje so časi — kje so oni izrekli? Otiraj bratovske solze!

All niste vi krivi žalostnega življenja tega reveža, ali se ne zavestate, da je tudi brezposelnik človek, ki mora živeti?

Zakaj ne pomagate revežem?

Ali ne bili bili srečnejši, če osrečite človeka, kot da ga zapodite od sebe ter ga ženete v smrt, a od vaše mize padajo drobtine, s katerimi bi ga lahko natisili.

Kdaj boste uresničili besede:

>Odprti roki, odpri srce, otiraj bratovske solze!<

Draga gospodična!

Na vaše vprašanje je težko odgovoriti, ko ne poznam ne vas ne vašega priatelja. Vzlete temu vam bom skušal po najboljših močeh pomagati.

Pravite, da ste zanjih zavestili. Obenem pa trdite, da je doslej še zmerom bilo konec vsakega prijateljstva in ljubezni, če lanta niste hoteli obiskati na domu.

Vsek moški je drugačen in prav tako tudi vsaka ženska. Zato bi vam tudi tisti, ki vašega prijatelja pozna, različno svedovali. Kaj naj vam pa jaz povem?

Sami pa najbolje veste, kaj hočete. Toda morate tudi vedeti, ali je vajina ljubezen obojestranska.

Ce ste se že odločili, da boste svojega prijatelja obiskali, vam lahko svetujem samo eno: Bodite z njim dobrí, toda poslušajte rajši glas pameti kakov sreca.

Haka.

HUMOR**GROF MONTE-CRISTO****Roman****Napisal Aleksander Dumas****Is otroških ust**

»Mama, zakaj so pa vitaminii samo takšnih jedeh, ki jih jaz ne maram?«

Piškav vzrok

»Zakaj se ženjšči?«

»Ker jo lubim.«

»Oprosti, dragec; to zadeže kot opravišča, ne pa kot vzrok.«

Rešen!

»Ko bi vedel, prijatelj, kako slaha mi prede! Cisto suh sem in niti pojma nisam, kje bi si megal sposodili stotak.«

»Hvala Bogu!«

»Zakaj — hvala Bogu?«

»Misliš sem že, da hočeš mene obrati.«

Uvodnik

Pri nekem majhnem podeželskem dnevniku napiseta ves list izkušeni glavni urednik in njegov mladi po-možnik.

Nekega dne mora pa šef nepriznano odgovoriti. pride večer in nje-gov namestnik z grozo opazi, da ni-nikjer uvodnika. Kaj naj storiti?

Toda mladi ni od včeraj in bistra glava jo vendarle pogrunila. Tako so drugo jutro brali brumni meščani na čelu pre strani tole uredniško izjavo:

»Na željo mnogih naših bralecov se je uredništvo odločilo, da včerajšnji uvodnik, ker je žel toljščno odobravanje, še enkrat objavimo.«

Skrbast zob

Niko je star šest let. Zadnjie je moral k zobnemu zdravniku, da mu je izdrž skrbast zob.

»Ali bi ga lahko vzel s seboj?« je prosit zdravnika, ko je bila mukotrpna operacija pri kraju.

Zdravnik mu je zob dal. Niko ga je vzel in nesel domov, šel po žlico, zajel vodo in stopil v njej košček sladkorja, nato pa škodozeleno vknjal skrbasti zob v raztopino:

»Tako — zdaj pa samega seboj!« (Pastimec, Bombay)

Junak

Mali Vinko je prišel domov s strašno pobilenim koleno.

»Kaj si mar padel, revček?« ga vpraša skrbna mama.

»Da, padel sem...« pristavlja skrbni glasom sinček.

»Pa nisi nič jokal?«

»Ne... ko pa nikogar ni bilo zrazen!«

Dobra in slaba stran

Domačica: »Stene v našem modernem stanovanju so tako tanke, da pri sosedu vse slišijo, kaj pri nas govorimo.«

Gospa, ki je prišla v goste: »Temu se pa da pomagati. Dajte si napraviti še eno vrsto opečnega zidu.«

Domačica: »Že prav... samo potem pa mi ne bomo slišali, kaj oni govorijo!«

Izdajalski glas

»K telefonu vas kličejo, gospod profesor! vstopi sluha v razred.«

Profesor odhiti na telefon.

»Ali je tam gospod profesor N. N.?«

»Pri telefonu.«

»Hotel sem vam povedati, da Jurčka Piščurja danes ne bo v šolo, ker je zelo prehljen.«

»Že dobro,« prikima profesor.

Tedaj se mu pa glas zazdi nekam žudno znan.

»Halo, dovolite, kdo je pa pri aparatu?«

In isti drobni glasek odgovori:

»Moj atek, gospod profesor.«

Poceni britje

Neki šaljivec pride v brivnico.

»Dober dan gospod.«

»Dober dan, gospod... Koliko računa za britje?«

»Stiri dinarja...«

»Ali bi me hoteli za dva dinarja obriti samo po eni strani?«

Brivec ga bebasto pogleda, potem se pa zasmije.

»Zakaj ne, gospod!... Kar izvolute sesti...«

Ko je vse pripravil, mu zavezal pri okoli vrata, razkužil britev, pripravil milo in vzel čopič, se obrne k čudnemu gostu:

»Nu, gospod, po kateri strani naj vas obrijem?«

»Po zunanjji,« odgovori hladnokrvno šaljivec.

Ne mudi se mu

Lokalka drži čez polja, ob gozdovih in ponekod tudi čez kakšen potoček. Hrušč dela velik, zato se ji pa toliko manj mudi. Kokoš se vlaku prav gotovo ne bi umeknil, če ne bi kurjalgorje izpustil pare nadgne. Kakor postiljani iz prejšnjega stoljetja poslaja vlak po četrt ure in še dalje v neznatnih vaseh, v bližini gostil.

Zadnjie se je peljal s to lokalko potnik-humorist. Ko mu je postal vendarle nekočko prepočasno, se je obrnil na vlakvodjo:

»Kaj vaš vlak ne more hitreje vozi?«

Vlakvodja ga je užaljeno zavrnil:

»če se vam zdi, da gre prepočasi, lahko izstopite in greste peš.«

Potnik je pa dobrodošno odšamil:

»O, ne — tako hudo se mi pa spet ne mudi.«

73. nadaljevanje
Dobro,« prikima Albert, »to mi zadešča. Nato se obrne k Beauchampu.

»Dragi prijatelji, računam z vami, da me boste spremili v opero. Če morete, pripeljite še Chateau-Renauda s seboj.«

Beauchamp mu obljubi, da bo prisel ponj; nato se posložita.

Prišedši domov, napiše Albert pisma Francu, Debrayu in Morelju in jih prosi, naj bi zvečer ob osmih prišli v opero. Potem odiše k svoji materi.

Nesrečna žena je po dogodkih prejšnjega dne pred vsakomer zaprla svoja vrata. Sin jo dobi vso stroj na postelji. Ob pogledu na sinca mati bolestno zahil in slisne Albertu roko.

Mladi mož nemo obstane pred materino posteljo. Njegov bledi obraz in nabranje čelo sta razodevala, da je sklep o osveti postal v njegovem srcu še neizprosnejši.

»Ljuba mati,« vpraša nato, »ali poznate katerega sovražnika gospoda Morcerfa?«

Mercèdes vzrepela; opazila je, da mladi mož ni rekel ,mojega očeta'.«

»Sin moj, mu odgovori, »možje, ki zavzemajo tako ugledno mest, kakor grof, imajo mnogo sovražnikov, čeprav jih ne poznamo. In mi znani so najhujši.«

»Vem, zato sem se obrnil na vso bistroumnost. Tako umna ženska, mati, da prav gotovo nicedrž ne prezrete.«

»Zakaj mi to govoris?«

»Ker ste na primer opazili na našem plesu, da ni grof Monte-Cristo niti belvice použil.«

Grofica se vzravna na postelji in vzrepela.

»Gospod Monte-Cristo? V kakšni zvezzi je to s tvojim vprašanjem?«

»Saj veste, mati, da je gospod Monte-Cristo na pol jutrovec; in na jutrovem nihče ne je in ne piše pri svojem sovražniku, da si tako ohrani proste roke za maščevanje.«

»Gospod Monte-Cristo naš sovražnik, si rekel?« zajecja Mercèdes, in njen obraz postane bledejši od rjube na postelji. »Kdo ti je to rekel? Zakaj naj bi nam bil sovražnik? Saj si blazen, Albert! Gospod Monte-Cristo nam je vendar samo dobro storil; ali ti li mi mar rešil življena, in še sam si ga nam predstavil! O, prosim te, sin moj, preženi take misli, če jih imas, in če ti morem dati kak svet, bodi dober z njim.«

»Mati,« odvrne mladi mož z mravnimi očmi, »zajbrže imate vzrok, ko želite, naj temu človeku prizanesem.«

»Jaz, vzrok!...« zajecja Mercèdes in vsa kriji zahije obraz, toda že prihodnji mah postane spet bledejša kakor prej.

»Da, mati! Ta človek se vanži zmožen, da uam kaj hudega storiti — ali je tako, mati?«

Mercèdes vzrepela in pogleda sinu prodirljivo v oči.

»Kako čudno govoris z menoj! Od kod imas te predstavki? Ali ti je grof kaj storil? Se pred tremi dnevi si bil z njim v Normandiji, se pred tremi dnevi sem videala v njem tvojega najboljšega prijatelja, in ti si bil istih misli.«

Poroljiv smehljaj zaigra na Albertovih ustnicah. Mercèdi ta smehljaj ni ušel; z dvojnim instinktom žene in matere je tisi mah vse ugenila. Toda bila je modra in močna žena in je znala skruti svoj nemir.

Albert boče pogovor obrniti drugam, toda grofica ga sama spet načne.

»Prišel si in me vprašal, kako se počutim; brez ovinkov sem ti odgovorila, da ne dobro, ljubi Albert. Uredil si tako, da bo lahko ostal pri meni; tako težko mi je, če moram ostati sama.«

»Mati moja, od srca rad — če ne bi bila neka važna reč, ki jo moram se nočoj urediti.«

»Tudi prav,« odvrne Mercèdes in vzdihne. »Pa pojdi, saj ne maram, da bi postal suženj svoje otroške ljubezni.«

Albert se je napravil, kakor da ni slišal teh besed; tiho se je poslovil in šel.

Komaj utihnejo njegovi koraki,

že pozvoniti grofica svojemu zaupnemu lakeju in mu zapove, naj gre za Albertom in naj ga ne izposti oči; nato naj ji pride poročat. Potlej poklicje svojo komornico in se dà obleciti, da bo za vsak slučaj pripravljena.

Lakejeva naloga ni bila težka. Albert se je vrnil v svoje stanovanje in se preoblekel. Deset minut pred osmo je prišel Beauchamp. Oba sta sedla v Albertov voz in mladi mož je zavplil na glas, kako bi hotel vsemu svetu povediti, kam je namenjen: »V opero!«

Prišla sta tja, se preden se je dvignil zastor. Chateau-Renaud je že čakal; niti na um mu ni prišlo, da bi Alberto odsvojil njegovo početje — narobe: izjavil je,

»Od razburjenja, včeraj sem bil pri vas, ker se nisem vedel, kdo ste.«

Poslednje besede je izgovoril s tako povzdignjenim glasom, da so jih lahko slišali celo na sosednjih sedežih: ljudje so se začeli obračati k Monte-Cristovi loži.

»Od kod prihajate, gospod?« vpraša Monte-Cristo na videoči.

»Zdaj se mi je, da niste popolnoma pri pameti.«

»Če sem izpreglejdal vašo verljivost, če se mi posreči dopovedati vam, da se hočem maščevati, bom se ravno dovolj pri pameti,« zavplije Albert z onemoglim gnevom.

»Ne razumem vas, gospod,« odvrne Moute-Cristo.

»Pa tudi če bi vas razumel, bi mi bili še zmeron preglašni. Tukaj sem jaz gospodar in jaz edini imam pravico povzdignovati svoj glas. Ven, mladi gospod!«

In Monte-Cristo pokaže ukazujejoč na vrata.

O, poskrbel bom, da prideš tudi vi venč zaškrta Albert, krčevito stiskajte rokavico; Monte-Cristo to ni ušlo.

»Prav, vidim, da isčete prepir z menoj, gospod. Samo to si zapomnite: slabo vzgojo izdaja, kdor z vplitem izvija, gospod Morrel.«

Bolj od vseh drugih je Albert razumel namig: saj je bilo od prejšnjega dne to ime v vseh ustih. Ze je zamahnil z roko, da vrže rokavico grofu v obraz, tedaj ga pa Morrel zgrabil za laket, a tudi Beauchamp in Chateau-Renaud sta ga prijela od zadaj, boječ se, da se ne bi mladi mož izpozabil.

Monte-Cristo pa iztegne roko in ne da bi vstal, vzame vso vlažno in zmečkanjo rokavico iz njegovih krčevitih stisnjeneh prstov.

Gospod, reče z glasom, ki je vsem prisotnim oblenil kri v živalih, zoperen vašo rokavico, kadar da bi jo bili vrgli; pošljem vam jo nazaj, s kroglo v njej. Zdaj pa da vas ne vidim več — družce poklicem svoje hlapce, da vas vržejo ven.«

Pijan, vse zmešan, s krvavo podplutimi očmi se Albert opoteče nazaj.

Morrel porabi priložnost in zapre vrata.

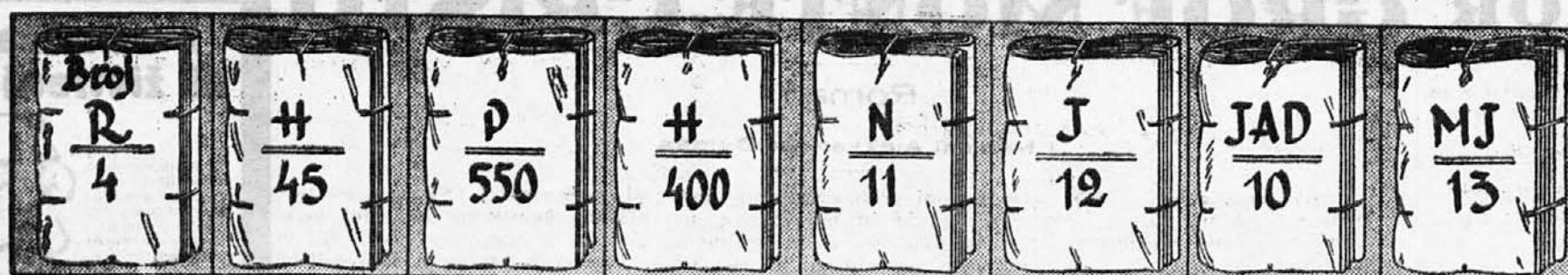
Monte-Cristo vzame kukalo v roke in se jame razgledovati po gledališču, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo. Ta mož je imel srce iz brona in obraz iz marmorja.

Morrel se skloni k njemu in ga tisto vpraša:

»Kaj ste mu storili?«

»Jaz? Nič, vsaj osebno ne.«

»A vendar mora pravkarjni prizor imeti svoj vzrok?«

R-4 Šifon za perilo, reklamna vrsta, meter Din 5—

H-45 Šifon za perilo, boljša vrsta, meter Din 6—

P-550 Šifon s čvrsto nitjo, šir. 75 cm, meter Din 7—

H-400 Šifon za perilo, dobra vrsta, šir. 72 cm, meter Din 8—

N-11 Šifon za posteljnino, čvrsta vrsta, širina 80 cm, meter Din 9—

J-12 Šifon s tenko nitjo, za žensko perilo, širina 90 cm, meter Din 9—

JAD-10 Šifon za perilo, srednja nit, preizkušena vrsta, širina 76—78 cm, meter Din 10—

MJ-18 Šifon, tanjša nit, dobro kakovosti, primerno za vsako rabo, šir. 80 cm, meter Din 10·50

Cene „Belega tedna“ naj bodo dokaz, da smo vredni zaupanja naših kupcev. Kupci zunaj Zagreba, ki si ne morejo osebno ogledati prireditve „Belega tedna“, naj se sklicujete na ta oglas in naj zahtevajo naš posebni cenik; poslali ga jim bomo takoj in brezplačno.

*Kastner & Öller
zagreb.*

»Prav. Zdaj ko je vse urejeno, mi pa dovolite, da se malo naužijem godbe.«

Bauchamp se jecljaje poslovi; ni vedel ali bdi ali sanja.

»Dovolite,« se obrne Monte-Cristo k Morrelu, »saj se lahko zanesem na vas?«

»Menda, gospod grof!« vzkljne Morrel. »A kdo vam bo druga priča?«

»Nikogar ne poznam, ki bi mu mogel izkazati to čast kakor vam, Morrel, in vašemu svaku Emanuela. Kaj mislite, ali mi bo Emanuel napravil to uslužbo?«

»Zanj vam jamčim kakor za sebe, gospod grof.«

»Dobro, to bi bilo vse. Jutri ob sedmih bosta tedaj pri meni, kaj ne?«

»Prav.«

XII

Noč

Pet minut po koncu opere je bil grof že doma. Zapovedal je Aliju, naj mu prinese pištole. Ogledal si je orožje zelo skrbno, saj je vedel, da je od nekaj zrn smodnika in kosa svinca odvisno življenje ali smrt.

Ravno se je bil pripravil, da bo

začel preizkusati svojo strelske sposobnost, in dal pritrdiri tarčo, ko se odpro vrata in se prikaže Baptistin.

A še preden utegne koga najaviti, zagleda grof na pragu pritih vrat zastrto postavo, ki je prišla za Baptistenom in je stala v poltemi sosednje sobe. Ko je zaledala grofa s pištolo v roki in dvema mečema na mizi, je planila naprej.

Gospodin vprašuje pogleda gospodarja; grof mu da znak. Baptstin se prikloni in odide.

»Kdo ste, gospa?« vpraša grof.

Neznanka se ozre okoli sebe, da se prepriča, ali sta sama. Nato pa upogne koleno, kakor bi hotela poklekiniti, sklene roke in obupno zaječi:

»Edmond, kaj ne da ne boste ubili mojega sina?«

Grof odstopi za korak in lahek krik se mu izvije iz ust. Orožje mu zdrinke na tla.

»Katero ime ste izrekli, gospa Morceri?«

»Vaše!« vzkljne dama in odgrne tečico. »Vaše ime, ki ga jaz edina nisem pozabila. Edmond, k vam ni prišla Morcerova žena nego Mercèdes.«

»Mercèdes je mrtva, madame, odvrne Monte-Cristo. »Nikogar več ne poznam tega imena.«

»Mercèdes živi, gospod, in Mercèdes se vas spominja, zakaj ona edina vas je spoznala tisti mah, ko je videla vaš obraz, in še prej, Edmond, vas je spoznala po glasu. In od takrat vam sledi korak za korakom, opazuje vas in se vas boji; njej pač ni bilo treba iskatki roke, ki je udarila po Morcerfu.«

»Po Fernandu, ste hoteli reči, jo popravi Monte-Cristo z greenko ironijo; »ko že omenjuva starla imena, vsaj tega ne pozabiva.«

Monte-Cristo je izgovoril Fernandovo ime s tolikšnim sovra-

stvom, da je Mercèdo izpreletela groza po vsem životu.

»Vidite, Edmond, da se nisem metila in da imam prav, ko vas prosim: Prizanesite mojemu sinu.«

»Kdo vam je rekel, madame, da imam kaj proti njemu?«

»Nihče, toda mati vidi in čuti, česar nihče drug ne vidi. Ugenila sem, kaj se pripravlja, in sem šla v neki loži, bila priča prizoru v loži.«

Namizna jabolka

in lepe pomaranče

poceni na prodaj pri

Gospodarski Zvezni
v Ljubljani

MALI OGLASI

ANGLESKEGA POINTERA starega 6—12 mesecov kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelku »Družinskega tednika« pod šifro »Pointer«.

OSAMLJENO SE POCUTIM in bi želela dopisovanja z gospodom nežnih in finih čuvstev. Dopise prosim na upravo pod »Nežna čuvstva«.

NEPOTREBNIH DLACIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se zlahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo Erbol-praška. — To sredstvo takoj odstrani dlačice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

LEPE DEKLISKE PRSI dobijo lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhune Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.

DVOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo, kopalnicijo in predstavo iščem. Lahko suteren blizu središča. Ponudbe pod »Suhu in svetlo.«

DAMSKE OBLEKE, plaše in perilo. Vam izdela lepo, moderno in po solidni ceni Malči Perenč, Ljubljana, Tyrševa cesta 29, I. nadstropje.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z **Oro-barvo** za lase, ki jo dobiti v črni, rjavi, temnorjavni, svetlorjavni in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

OTROŠKI VOZIČEK dobro ohranjen, čist in lepe oblike kupim takoj. Ponudbe pod »Voziček.«

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika.«

GOSPODINCO, katere članek je bil objavljen v »Družinskem tedniku« pod psevdonimom »Rita«, prosi uredništvo za naslov, ker je začuo prišlo pismo. Na razpolago ji je v naši upravi.

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti, ko da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičilih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitev, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravnato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umnevno tudi redno izplačuje.

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pisorno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine
Ljubljana Celje Maribor

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in slovenščino poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jeseничah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.

Din 1000- plačam
ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih očes, bradavic, trde kože. Sul itd.
Ze dalj časa nisem nič narečil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo. Franc Maček.
čevljarna Dol. Logatec.
Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzam«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10— (predplačilo), na povzetje Din 18—, dva Din 28—, tri Din 38—.
RUDOLF COTIK, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

JUGOČESKA JUGOSLOVENSKO-ČEŠKA tekstilna industrija Kranj
IZDELUJE:
barvano in tiskano blago iz bombaža in umetne svile.
Zahtevajte samo Izdelke te tovarne!